

Nunc meminisse iuvat

Beekvliet

Reünistenvereniging

TEMPORA NOSTRA

I Tempora Nostra ■ 32ste jaargang, nummer 1, 2020

Een klik op een titel brengt u naar de bewuste pagina.
Een klik op de middellijn brengt u terug naar deze inhoudsopgave.

Inhoud

• Reünie Beekvliet 205 jaar op 26 september 2020	4	• Oorlogsverhaal Beekvliet verbeeld in maquette	30
• Beekvliet bij de tijd	6	• In Memoriam Henk de Croon en Ad Liebrechts	32
• Beekvliet in coronatijd: verslag vanuit een akelig lege school	10	• Beekvliet op LinkedIn	33
• Oud-Beekvlieters in het nieuws	14	• Leendert Spijkers: Drie fantastische jaren in Haaren	34
• Hommage aan Marc Kapteijns	22	• Thema Knippenbergprijs 2020: groen erfgoed	37
• Column Bram van Hulsten: De drempel	24	• Ed Wagemakers' liefde voor latijn: Amor linguae latinae	39
• Jan Lurinks legt uit: aquarel Apt	25	• Anja Hueber over roerige jaren zeventig	44
• Column Femke Hellings: IT-irritaties	26	• Personalía	49
• Expositie over gijzelaarskamp Beekvliet: gegijzeld, maar niet verslagen	27	• Colofon	50

Gezocht

Mensen die de website reunistenbeekvliet.nl willen aanpassen en onderhouden.
Reacties naar reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl.

I Voorwoord december 2019

Leden van *Nunc Meminisse Iuvat* & lezers van *Tempora Nostra*,

Er blijft altijd wel iets hangen... Met deze zinsnede ga ik – traditiegetrouw in het latijn – dit voorwoord eindigen. Hoe kwam ik er op? Laatst ontmoette ik een oud-leerling, die herinneringen aan haar pas overleden leraar klassieke talen ophaalde. Ze had ooit strafwerk van hem gekregen omdat haar huiswerk niet in orde was. Op de

vraag wat de strafmaatregel was, had de docent gezegd: kies zelf maar wat uit. Ze schreef een opstel over het thema '*Er blijft altijd wel iets hangen...*' (ook als je je huiswerk niet gemaakt hebt). En dus - zo'n 40 jaar later - bleef nog de herinnering...

We leven in 'tempora sinistra': Corona houdt ons in de greep. Quo usque tandem? Hoe lang nog....?

Ook het huidige Gymnasium Beekvliet verkeert met leerlingen en personeel in een lastige coronatijd; we lezen hoe de school zich aanpast.

Omdat het 75 jaar geleden is dat uiteindelijk ook heel Nederland werd bevrijd, is er (weer) aandacht voor de rol van Beekvliet in de oorlog. De expositie over het gijzelaarskamp in de nabijgelegen boerderij is uitgesteld, maar het verhaal is toch te volgen.

De laatste 'Kappie' heeft afscheid genomen van Beekvliet: Marc Huijbregts schrijft met veel waardering over de werkzame periode van zijn collega-neerlandicus.

Talrijke reünisten figureren met gevarieerde bezigheden in deze voorjaarsuitgave en ook in de vaste rubriek 'oud-leerlingen in het nieuws'. Een oud-Beekvlieter getuigt van zijn 'liefde voor de latijnse taal' (*amor linguae latinae*), hem op Beekvliet bijgebracht en onverminderd aanwezig.

De leerling uit het begin van mijn voorwoord vertelde nog iets. Bij de laatste schoolreünie besprak ze met haar docent het voorval uit haar leerlingentijd en de straf die ze toen van hem gekregen had. Zijn reactie was: *Hora ruit, tempus fugit! Memoria mane(a)t!!* Het uur verstrijkt, de tijd vliegt, maar de herinnering blijft (moge blijven).

Semper aliquid haeret -

Er blijft altijd wel iets hangen

En laten we vooral hopen dat we elkaar in goede gezondheid kunnen ontmoeten bij de lustrumreünie in september...

*Peter van Overbruggen, redactievoorzitter
Tempora Nostra*

I Reünie Beekvliet 205 jaar

De datum voor de volgende reünie is bekend!
Op zaterdag 26 september zal Beekvliet zijn 205-jarig bestaan vieren met een reünie voor alle oud-leerlingen en (oud-)medewerkers.

Momenteel zijn diverse werkgroepen bezig om het programma uit te werken. Voor het middagprogramma wordt o.a. gedacht aan lessen door (oud-)docenten, korte lezingen door oud-Beekvlieters en uiteraard veel mogelijkheden om bij te praten. Het avondprogramma zal een feestelijk karakter hebben, maar uiteraard net zo goed de gelegenheid bieden om al je oude schoolgenoten weer eens te spreken. Dus: Reserveer de datum alvast in de agenda! De reünistenwebsite wordt momenteel

Wat weten we al?

Datum:

Zaterdag 26 september 2020

Programma:

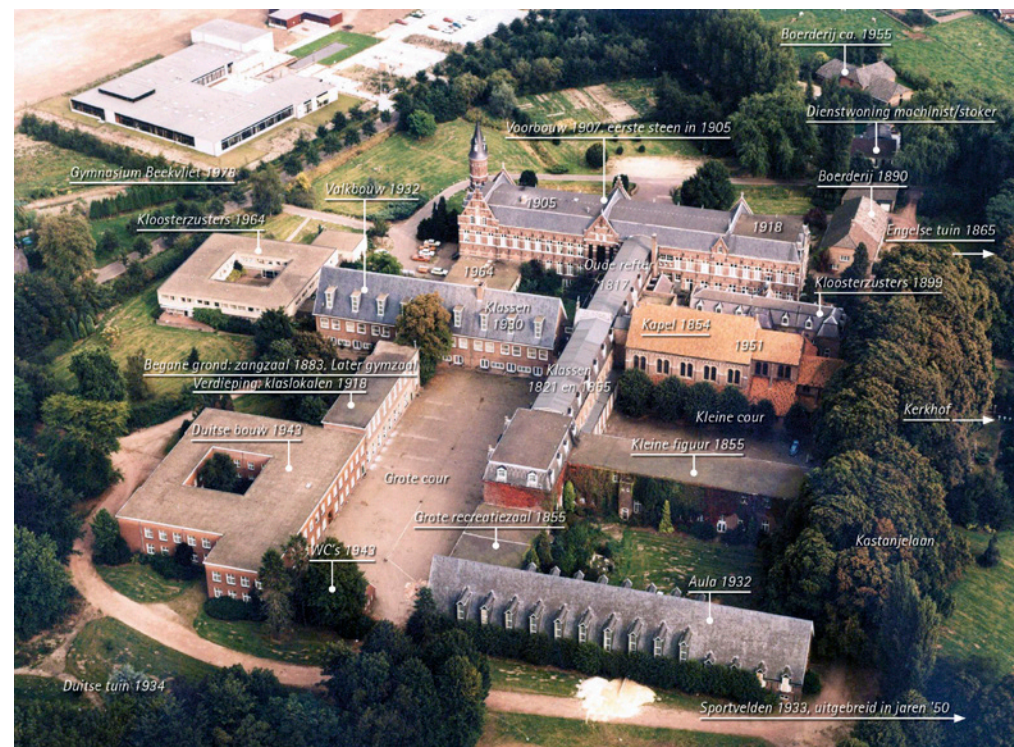
Middagprogramma op Beekvliet

Avondprogramma (feest) in De Meander in Sint-Michielsgestel

door een aantal vrijwilligers omgezet naar een site waar binnenkort alle informatie over de reünie zal verschijnen. Ook de aanmelding en inschrijving zal t.z.t. via deze website gaan verlopen: www.reunistenbeekvliet.nl.

Wellicht word je de komende weken door een van je jaargenoten benaderd: onze 'opsporingsbrigade' probeert zo veel mogelijk recente e-mailadressen

te verzamelen en zo de reünie zo breed mogelijk bekend te maken!

Wij hopen op zaterdag 26 september velen van jullie te zien, op Beekvliet en/of in De Meander!

Uiteraard is het doorgaan van de reünie afhankelijk van de op dat moment van kracht zijnde corona-maatregelen. Op het moment van schrijven van dit bericht gaan wij ervan uit dat de reünie in september kan plaatsvinden.

Tot dan!

Bestuur Nunc Meminisse Iuvat

En zorg ervoor dat je op de hoogte blijft van de ontwikkelingen. Dat kan op diverse manieren:

- De Beekvliet-reünie-nieuws-mail: heb je deze onlangs niet ontvangen? Stuur dan je correcte mailadres naar reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl, zodat we je in de maillijst kunnen opnemen.
- Via LinkedIn: <https://www.linkedin.com/school/beekvliet/>
- Op Facebook: <https://www.facebook.com/reunistenbeekvliet/>
- Via Instagram: <https://www.instagram.com/reunistenbeekvliet/>

I Beekvliet bij de tijd

Op het moment dat ik dit schrijf, is Beekvliet vrijwel verlaten: vanwege de corona-maatregelen betreden slechts enkele personeelsleden en zo nu en dan een groep examenleerlingen de school. Daarover meer in een aparte bijdrage, zie pagina 10. Maar gelukkig was er voor half maart al voldoende gebeurd voor een nieuwe editie van Beekvliet bij de Tijd!

De Erasmus-leerlingen gezamenlijk op de foto voor Beekvliet.

Door Patrick van Aarle

Erasmus-bezoek

Van 9 tot en met 13 december werd Beekvliet bezocht door leerlingen en docenten van de scholen met wie we een Europees Erasmus+-project uitvoeren: uit Duitsland, Italië, Denemarken, Spanje en (een nieuwe partnerschool uit) Frankrijk. Het betrof de eerste bijeenkomst van een nieuw project met de titel 'That's Europe!' In de ochtenden waren de leerlingen druk met het bestuderen en via diverse media zelf in beeld brengen van een Europees onderwerp. Deze week stonden 'History' (H), 'Justice' (J), 'Open Market' (O) en 'Traditions' (T) centraal. In de overige bijeenkomsten, de komende twee jaar op de andere scholen, worden steeds vier of vijf andere onderwerpen belicht, zodat

de deelnemende leerlingen uiteindelijk een compleet alfabet van 26 Europese onderwerpen hebben uitgewerkt in 'The charter of Europe'.

Daarnaast werkten de leerlingen in de middag in groepjes aan de ontwikkeling van een eigen bordspel, met uiteraard ook een Europees thema, in dit geval 'Food', 'Traditions', 'History', 'Membership EU', 'Economy' en 'Human Rights'. Hierbij werden ze begeleid door een ervaren spellenmaker, waardoor ze erin slaagden om aan het einde van drie middagen hard werken zes spellen te presenteren die er goed uitzagen, leuk waren om te spelen en het gevraagde thema mooi verbeeldde. Een erg knappe prestatie! En uiteraard waren er nog diverse sociale activiteiten (o.a. een bezoek aan het carnavalsmuseum in Den Bosch,

De Erasmus-leerlingen luisteren geboeid naar de uitleg over het maken van bordspellen door expert Erik Roelofs (links van het whiteboard).

een pubquiz en een slotavond) om de buitenlandse gasten veel beter te leren kennen. Het was een zeer leerzame week en de lat is ook aardig hoog gelegd voor de vervolgbijeenkomsten in de andere landen. Inmiddels is een groep vijfdeklassers in februari voor de tweede bijeenkomst in Denemarken geweest, maar de bijeenkomst eind maart in Spanje is (voorlopig) helaas afgelast.

Wederom 'Excellente school'

Op maandag 20 januari 2020 kregen we te horen dat Beekvliet zich ook de komende drie jaar 'Excellente school' mag noemen! Scholen die van de onderwijsinspectie het oordeel 'Goed' hebben gekregen, kunnen een aanvraag indienen voor dit predicaat, op basis van een zelfgekozen excellentieprofiel. Beekvliet heeft als profiel 'Door een goede begeleiding en het brede aanbod brengen wij de leerling ver!' ingediend en dat werd door de bezoekende juryleden herkend. De jury schrijft onder andere in haar rapport: "Gymnasium Beekvliet is

in deze tijd waar scholen zoekende zijn naar een geschikte invulling van passend onderwijs, een voorbeeld van onderwijs waarin leerlingen vanuit allerlei achtergronden en met én zonder beperkingen samen leren. Naast de focus op inclusiviteit gebruikt de school het brede aanbod om leerlingen te blijven interesseren voor het onderwijs, en hen te helpen in de zoektocht wat ze willen en kunnen binnen een veilige omgeving. In de woorden van de school doet ze dat vanuit de grondhouding: 'elkaar kennen'. (...) De school straalt veiligheid uit. Docenten, leerlingen, schoolleiding en ouders spreken eenduidig over het

De bekendmaking van het predicaat 'Excellente school, 2020-2022', in het studiehuis. Links rector Carla Faassen.

belang van elkaar leren kennen. De jury stelt dat de persoonlijke aandacht het fundament lijkt te zijn van de veilige leeromgeving." Voor wie het volledige juryrapport wil lezen: het is te vinden op www.gymnasiumbeekvliet.nl, onder 'Downloads'.

Nieuw thema bij de Open Dag

De jaarlijkse Open Dag vond een kleine week later plaats, op zondag 26 januari. Als altijd was het weer gezellig druk:

veel leerlingen uit groep 8 en (steeds meer!) groep 7 kwamen met hun ouders sfeer proeven. De inmiddels traditionele speurtocht door de school had een nieuw thema gekregen: niet de eerder beproefde helden Heracles en Odysseus stonden in de spotlight, maar de 'povervrouwen' Artemis en Pallas Athena. Het resultaat van deze en alle andere oriënterende activiteiten is inmiddels bekend: er hebben zich 122 leerlingen aangemeld voor schooljaar 2020-2021, een stijging na de wat magere 110 van vorig schooljaar.

Lieve, Jochem en Luna liepen als alwetende orakels door de school.

Bijzondere profielwerkstukpresentaties

Klas 6 heeft zich het afgelopen ruime half jaar weer kunnen vastbijten in het profielwerkstuk: een onderzoek naar een zelfgekozen onderwerp. Ook dit jaar passeerden diverse werkstukken met een bijzonder en/of interessant

Sjoerd en Jille heten de wolf van harte welkom in Nederland.

thema de revue: praktische ('Een nieuw ontwerp voor de Beekvliet-website' en 'Een buddiesysteem voor leerlingen met autisme'), actuele ('De terugkeer van de wolf in Nederland', en 'Kan verplichte vaccinatie een oplossing zijn voor de dalende vaccinatiegraad van mazelen?') en bijzondere ('Hoe noteerden de oude Grieken wiskunde?' en 'Op welk vlak kun je geluk het meest beïnvloeden: via moraal of eigenbelang?').

Erg leuk was dat er dit jaar twee zeer speciale presentatiesessies van werkstukken waren. Het onderzoek van Jorrit van Bokstel en Bart van Lindenberg naar tegenslag bij topsporters en de rol daarin van mentale weerbaarheid leidde, via de door hen geraadpleegde expert Benno Diederiks, tot een Studium Generale in de aula van Beekvliet met als een van de sprekers Hans van Breukelen, oud-keeper van PSV en het Nederlands elftal in het succesvolle jaar 1988. Omdat Van Breukelen in ruime mate kon vertellen over de tegenslagen in zowel zijn topsportcarrière als privé-leven, waren de leerlingen zeer geboeid. De profielwerkstukavond op 11 februari werd ook heel bijzonder

afgetrapt: met een modeshow in de aula, georganiseerd door Deliamber Backus en Jitske Bressers, in het kader van 'duurzame kleding'. Ze hadden een aantal jaargenoten bereid gevonden om als model te fungeren op de speciaal aangelegde catwalk: het leverde een

Hans van Breukelen (links) en Benno Diederiks (tweede van rechts) op de foto met zesdeklassers Jorrit van Bokstel en Bart van Lindenberg, de organisatoren van het Studium Generale. Uiterst rechts docente Mechelien Peters Rit, die het profielwerkstuk begeleidde.

prachtig schouwspel op! Na deze geslaagde avond gingen de zesdeklassers zich opmaken voor hun laatste Beekvliet-etappes: na de carnavalsvakantie de laatste ronde schoolexamens en daarna het centraal examen. Ze wisten toen nog niet dat dat heel anders zou gaan lopen...

En verder...

Een leuk initiatief kwam van Floor Cornelissen en Floor van Uden uit klas 6. Zij ontwierpen een 'Oeteldonk x Beekvliet'-embleem voor op de carnavalsoutfits. Aanvankelijk vooral voor medeleerlingen – de opbrengst zouden ze gaan gebruiken voor de organisatie

van de Laatste SchoolDag – maar tot hun verbazing kregen ze ook aanvragen van oud-Beekvlieters die graag met zo'n embleem wilden rondlopen.

Vijfdeklassers Meyntje Knollema en Karsten Goijaarts vertrokken, samen met aardrijkskundedocent Rick Soeters, op 20 februari naar Ethiopië, als ambassadeurs voor de stichting Edukans. Zij zijn, met een groep leerlingen en docenten uit Nederland, op bezoek geweest bij een school en hebben kennisgemaakt met de leerlingen daar en meegeholpen aan verbetering van het onderwijs ter plaatse. Door de corona-maatregelen hebben zij hun ervaringen na terugkomst nog niet kunnen delen met de rest van Beekvliet. Acties daaromtrent volgen ongetwijfeld later dit jaar nog.

Eindelijk verbouwing

Later dit jaar zal ook (eindelijk) begonnen worden met de al zo lang aangekondigde verbouwing van Beekvliet. De planvorming bevindt zich in de eindfase; de rector zal in haar jaarlijkse bijdrage in de septembereditie van Tempora Nostra daar veel meer over kunnen vertellen. Op dit moment hebben de 'bewoners' van Beekvliet al wel iets gemerkt: een aantal leilindes langs de Beekvliet-vijver is onlangs verplaatst naar een andere plaats op het terrein en ook de vissen in die vijver gaan nu al 'uit logeren', zodat er kan worden begonnen met de eerste activiteiten, met name op het gebied van kabels in de grond. Wordt vervolgd!

Kortom: ook voor de volgende editie van deze rubriek is input reeds gegarandeerd! Tot na de zomer! ★

Beekvliet in coronatijd: verslag vanuit een akelig lege school

Soms is het een voordeeltje als je de deadline niet haalt. Dan kun je zowaar een keer de actualiteit meenemen in een periodiek dat drie maal per jaar verschijnt. Zoals nu: na de aankondiging van het sluiten van de scholen op zondag 15 maart hebben we ook op Beekvliet veel in gang moeten zetten. Nu, twee weken later, daalt het eerste stof neer: tijd voor een kijkje achter de schermen!

Door Patrick van Aarle

Je kon het al een beetje zien aankomen natuurlijk. In de week van 9 maart, toen alle leerlingen van Beekvliet hun recent opgedane kennis vol elan tentoonspreidden tijdens de toetsen van de proefwerkweek, mochten zieke en zeer verkouden leerlingen immers al niet meer naar school komen. Daar hielden ze zich overigens netjes aan, want de lijst met afwezigen was langer dan we in een toetsweek in maart gewend zijn. Of zouden sommigen zo de dans na een slechte voorbereiding willen ontlopen? In

Overleg op Beekvliet: afstand wordt in acht genomen! V.l.n.r. Binno Louwerenburg (natuurkunde), rector Carla Faassen, Joop van Heertum (financiën) en Mechelien Peters Rit (LO)

elk geval waren er op Beekvliet minder ziekmeldingen dan op collega-scholen die een 'gewone' lesweek hadden, vernamen we. De meeste leerlingen willen er toch vanaf zijn, van die toetsen, zo bleek.

Maar toch, de mededeling dat de scholen per direct, met ingang van maandag 16 maart, dicht zouden gaan, was wel 'een dingetje'. Hoe moet dat dan met de eindexamenleerlingen, aan wie prioriteit zou worden gegeven? Die van ons zaten net midden in hun laatste schoolexamenweek, met nog een paar cruciale toetsen voor de boeg. Minister Slob was heel duidelijk: vanaf maandag voor alle leerlingen gesloten, meer info volgt. Zou dat wel goed komen? En hoe nu verder?

Spoedcursus digitaal lesgeven

Gelukkig heeft Beekvliet 'helderzinden' in huis: de schoolleiding had al een paar maanden in de onderlinge communicatie geëxperimenteerd met het gebruik van Microsoft Teams, met de wens en de gedachte dat we daar 'in de nabije toekomst gebruik van willen gaan maken in het onderwijs.' Jammer dat er in de waan van de dag nog weinig tijd was geweest om daar echt werk van te maken. Maar docenten Dié Gijbers

Een lege fietsenstalling op een gewone maandagochtend

(wiskunde, rooster, schoolleiding), Sander Faas (wiskunde, drama) en Joep Teulings (wiskunde, L.O.) zagen, samen met Mike van Zandbeek (ICT), nu hun kans schoon: zij waren in de dagen voorafgaand aan de aankondiging van de minister stiekem al druk bezig om Teams in te richten voor het geval een schoolsluiting zou worden aangekondigd. In het weekend experimenteerden zij volop: hoe kun je in een vergadering (lees: 'les') een document presenteren zonder dat de andere deelnemers je presentatie kunnen 'kapen'? Want laten we wel wezen: als ze de kans krijgen, zullen (sommige) leerlingen dat niet nalaten! Het resulteerde in verrassend snelle actie: nog geen drie uur na de aankondiging van de minister waren alle personeelsleden al geïnformeerd dat zij op maandagochtend op school werden verwacht voor een introductie in het digitaal lesgeven.

Onwerkelijk gezicht

Het was een onwerkelijk gezicht, die maandagochtend: om half tien een volledig lege fietsenstalling. Binnen in de aula was het echter een drukte van belang: alle personeelsleden werden in rap tempo door de heren Gijbers, Faas en Teulings geïnformeerd over de do's en don'ts van Microsoft Teams. Bewondering was er: voor het snelle en kundige voorbereidingswerk en voor het grote scala aan mogelijkheden. Lessen inplannen als 'videocall', de microfoons van alle leerlingen kunnen dempen ("Dat lukt je in het echt nooit, alle leerlingen stil!"), powerpoints of andere documenten bij al je leerlingen op het beeldscherm toveren, live aantekeningen maken bij deze presentaties, opdrachten uitzetten waarbij je precies kunt zien wat de leerlingen aan het doen zijn: net een echte les! De uitgedeelde perfecte, op Beekvlietmaat gemaakte, handleiding

zorgde ook voor de geruststelling dat iedereen dat over twee dagen zelf zou kunnen. Want dat was het plan: de leerlingen op dinsdag instrueren wat er van ze verwacht ging worden en dan op woensdag meteen aan de slag! Wel met een 'uitgedund' rooster: ongeveer de helft van de lessen. Zeven uur per dag achter een laptop zitten is immers voor niemand goed: de leerlingen zouden dus wat meer zelfstandigheid moeten gaan tonen. Bovendien was er ook tijd nodig om alle online lessen voor te bereiden. Maar het adagium was helder: Beekvliet houdt ook online gewoon stroom!

"Zo, zomervakantie!"; aldus een leerling op de ijsskoude ochtend van 27 maart

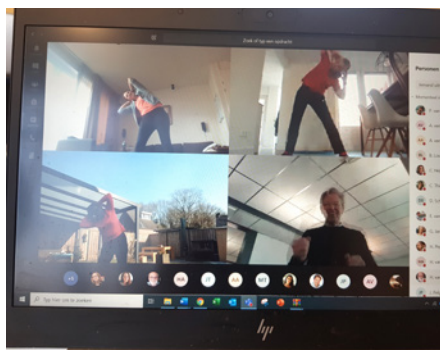
De eerste ervaringen

En het werkte! Natuurlijk was het even zoeken: laat je leerlingen via de chatfunctie antwoord geven op vragen, of mogen ze hun microfoon daarvoor gebruiken? Maak je vooraf een filmpje met uitleg en gebruik je de contactmomenten voor vragen en moeilijkheden, of kies je voor 'live' presentatie waarin interactie mogelijk is? Hoe laat je ze op afstand aan opdrachten werken? En is groepswork ook een optie? Bijna elke docent vond daarop zijn eigen antwoorden. En deelde die vol enthousiasme, ook online uiteraard, met alle collega's. Zelden werd er zo snel en zo veel van elkaar geleerd als in deze eerste week. 'Tips and tricks' gingen over en weer. "Al jaren zeggen we dat we veel meer met alle digitale mogelijkheden willen gaan doen, en nu lukt het ineens binnen een week!", aldus een docent.

Laten we maar zeggen dat zelfs een ellendige situatie als deze pandemie ook goede zaken voortbrengt.

Oppergymjuf

Er kwamen, naast alle lessen, ook bijzondere initiatieven van de grond. Een actie om leerlingen een (zelfgemaakte) kaart te laten sturen aan hun opa of oma. Filmpjes van de gymsectie met leuke tips om in beweging te

'Beekvliet blijft in beweging': Mechelien Peters Rit doet voor (rechtsboven), 16 collega's doen fanatiek mee. Linksboven Eline van Bennekom (klassieke talen), linksonder Daniëlle Schuijffel (biologie en afdelingsleider). Alleen Binno Louwewenburg (natuurkunde) lijkt zijn eigen oefeningen te doen...

blijven – want digitale gymlessen, dat was nog even lastig. En op donderdagmiddag ontstond 'Beekvliet blijft in beweging': een online sessie waarbij een grote groep personeelsleden live meedeed met de oefeningen die kundig en fanatiek werden voorgedaan door oppergymjuf Mechelien Peters Rit. O, en niet te vergeten: de wekelijkse vrijdagmiddagborrel van het personeel kon ook prima digitaal. Er was wekelijks genoeg om uit te wisselen en over bij te praten. Al was het maar omdat iedereen,

ondanks de positieve geluiden over hoe het ging, ook graag kwijt wilde dat hij of zij de échte interactie met de leerlingen toch wel enorm miste...

En de examenleerlingen?

Ondertussen bleef de school niet volledig leeg: de leerlingen van klas 6 vormden een uitzonderingscategorie. Zij mochten voor schoolexamens wel naar school komen, mits daarbij alle regels van het RIVM strikt in acht werden genomen. En dus maakten de meesten in de loop van de eerste anderhalve week hun laatste schoolexamens. Daarbij werden de fietsen op drie meter van elkaar geparkeerd in de fietsstalling ('plek zat!'), werden toetsen afgenomen in de aula en het studiehuis om leerlingen op de gewenste afstand van elkaar te houden en werd er na afloop slechts kort nagepraat, met voldoende tussenruimte. Een bijna militaire operatie, waarbij ook de leerlingen zelf prima meewerkten.

Tussendoor werd ook nog bekend dat het centraal examen niet door zou gaan. "Stel je voor dat het centraal examen niet doorgaat", zei die ochtend een leerlinge tegen mij, "dan ben ik na vandaag klaar en geslaagd. Raar idee!" Die avond bleek dat inderdaad zo te zijn. Bij Sofie van Aalst kon toen de vlag al uit, wat het Brabants Dagblad niet ontging. Toch baalden de meeste leerlingen ervan: "Je werkt hier zes jaar naar toe, dat is toch de afsluiting van je schoolcarrière, het centraal examen." Maar niet iedereen vond het erg: "Zo, zomervakantie!", aldus een leerling op de ijsskoude ochtend van 27 maart.

Zorgen bij leerlingen

Op het moment dat ik dit schrijf, heeft

Schoolexamen in de aula

de minister van onderwijs nog niet bekendgemaakt wat de aanvullende maatregelen zullen zijn nu het centraal examen niet doorgaat. En er is een groep leerlingen die zich nu ineens zorgen maakt: degenen die na hun schoolexamens nog voor behoorlijk wat vakken net onvoldoende staan, maar erop gerekend hadden dat ze dat met het centraal examen nog wel goed zouden maken door een paar weken hard te blokken. Wij hopen van harte dat er goede maatregelen komen, die voorkomen dat deze groep de dupe wordt van het feit dat tijdens de wedstrijd de regels worden veranderd. Tegen de tijd dat dit stukje in Tempora Nostra verschijnt, weten we meer. Wat we nu wel al weten: we gaan nog wel even zo door, op zijn minst tot de meivakantie... ★

I Oud-Beekvlieiders in het nieuws

Regelmatig komt de redactie van Tempora Nostra publicaties van of over oud-Beekvlieiders tegen in persberichten uit kranten, tijdschriften, van internetsites of social media. Hieronder een gevarieerde bloemlezing uit die berichten.

Door Peter van Overbruggen

Jan Spit: 'Ik heb een sterke band met Beekvliet'

Het Brabants Dagblad besteedde in een wekelijkse rubriek aandacht aan een personen die iets bijzonders doen voor de gemeenschap, in hun werk, hobby of als vrijwilliger. Zo kwam ook oud-leerling Jan Spit (ex. 1968) aan het woord.

Sleutel omdraaien en hij staat in de prachtige hal van het voormalige kleinseminarie Beekvliet. "Die is nog precies hetzelfde als vroeger." Heemkundige Jan Spit (70) is er vaak, sinds een deel van het archief van Heemkundekring de Heerlijkheid Herlaar in de kelder is gehuisvest. "Ik heb een sterke band met Beekvliet. Ik ben een oud-leerling. En ik ging er vakantiewerk doen toen ik daar in de vierde klas op school kwam. Mijn broer en ik onderhielden de tuinen in de zomer en we werkten in de gebouwen. Dat deed ik tot een paar jaar na mijn eindexamen. En later gaf ik er korte tijd les."

Nu is Spit bezig met de expo 'Vrijheid achter prikkeldraad', over de tijd dat het gijzelaarskamp er zat. "Eind januari moet die klaar zijn. Duurt tot eind mei. We leggen de nadruk op de saamhorigheid die er in het kamp heerste. De verzuiling in Nederland heerste nog volop, maar

in het gijzelaarskamp zaten mensen van links tot rechts en van allerlei gezindten en die spraken natuurlijk met elkaar. Ze namen zich voor dat de ontzuiling na de oorlog vorm moest krijgen - er zaten veel mensen met politieke invloed. De kiem voor de ontzuiling werd hier gelegd." Spit kijkt alweer naar de tijd ná 75 jaar bevrijding. "We hopen dat we over 25 jaar '100 jaar in vrijheid leven' kunnen vieren. De jeugd meegeven dat we in gezegende omstandigheden leven, en dat geldt ook voor onszelf natuurlijk." (...)

Bron: Brabants Dagblad, 7 december 2019, door Noor Reigersman

Beekvlietboerderij te koop na tentoonstelling

De Beekvlietboerderij waar de tentoonstelling 'Vrijheid achter prikkeldraad' te zien is, wordt te koop aangeboden. Het is de bedoeling dat het pand in de eerste helft van 2020 in de handen komt van een nieuwe eigenaar. Weer een stukje historie afgesloten...

Roxane van Iperen doet boekje open

Eind vorig jaar werd de veelgeprezen romanschrijfster Roxane van Iperen (Beekvliet 1992-1995) uitvoerig geïnterviewd in de Volkskrant. Het ging niet alleen over haar boek.

Uit 't Hooge Nest: 'In 't Gooi wemelt het van de fascistten. Met name in de villawijken van Naarden en Bussum zijn ze oververtegenwoordigd: het dubbele aantal van het landelijke gemiddelde.' Niet iedereen in 't Gooi is even blij met Van Iperens uiteenzetting: onlangs nog stond een nazaat van een met naam en toenaam genoemde NSB'er plotseling in haar woonkamer om verhaal te halen. 'Hij wilde dat ik zijn familienaam uit de volgende drukken van het boek zou laten verwijderen, maar dat doen we niet. (...) Even later, terug aan tafel: 'Ik heb altijd

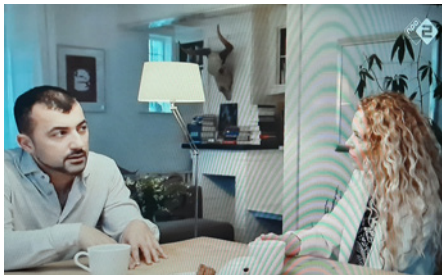
om mijn achtergrond heen gedanst, omdat ik niet wilde dat mijn werk over mij ging. Ik wilde eerst aantonen dat ik daadwerkelijk iets kan. Daarom heb ik in interviews nooit iets over mijn eigen geschiedenis willen vertellen.' Nog steeds komt het er gefragmenteerd en onder protest uit. Geboren in Nijmegen, daarna zo vaak verhuisd dat ze de tel kwijt is. Gewoond in België en Spanje. Haar ouders gingen vlak na haar geboorte uit elkaar, ze groeide op bij haar moeder en haar nieuwe echtgenoot. Samen kregen die na Roxane en haar zeven jaar oudere zus nog drie kinderen. Haar broertje heeft het syndroom van Down. Roxane is 15 als ze in Spanje uit huis wordt gezet en teruggestuurd naar Nederland. Ze komt terecht in Sint-Michielsgestel, waar haar vader woont en ze om de hoek naar het gymnasium gaat. Ze wordt er, als buitenstaander, met de nek aangekeken en geadviseerd naar de scholengemeenschap verderop te vertrekken ('Achteraf denk ik dat het een bepalend moment is geweest dat ik me daar niet heb laten wegsturen'). (...)' Ja, ik heb er vanaf mijn 18de zeker tien jaar over gedaan om een soort nulpunt te bereiken. Aan de ene kant is dat zonde, tegelijkertijd heeft het ervoor gezorgd dat ik niet kapot te krijgen ben. Stamina, noemen we dat: taaiheid, incasseringsvermogen.'

Bron: Volkskrant, 13 december 2019, door Antoinette Scheulderman

Eus aan tafel bij Roxane van Iperen

In een aflevering van 'Dwarse Denkers' op NPO2 van woensdag 11 maart 2020 interviewde Özcan Akyol oud-leerling

Roxane van Iperen. De programmamaker twitterde er zelf het volgende over: "Deze keer gidst Roxane van Iperen, bekend van 't Hooge Nest, ons langs rebellen en dwarsdenkers. Het werd een prachtig en verrassend en gesprek – al zeg ik het zelf."

Oud-leerling in klooster

Oud-leerling Susan Bolwerk (examen 2006), die al 12 jaar in een Italiaans klooster woont, was in december 2019 op bezoek bij haar familie in Gemonde.

Vroeger heette ze Susan Bolwerk, maar het intreden in een kloosterorde is net als trouwen. Je verandert je naam en dus werd Susan zuster Maria Foederis Arca. Bijna 19 was ze toen ze intrad. (...) Inmiddels maakt zuster Foederis (36), die oorspronkelijk uit Gemonde komt, al twaalf jaar deel uit van de Dienaressen van de Heer en de Maagd van Matará. "Of blauwe zusters, zo worden we ook genoemd." (...) "Ik had een verlangen om alleen maar met God bezig te zijn. Zonder anderen te verwaarlozen, natuurlijk. (...) Deze kerst is zuster Foederis gewoon bij haar familie in Gemonde. (...)

Nu zijn er een heleboel kloosters, ook in Nederland. Toch koos zuster Foederis al

vrij snel voor het Italiaanse klooster dat op twee uur van Rome af ligt. (...) "Ik was bij verschillende kloosters op bezoek geweest. Het waren allemaal fantastische plekken, maar niet voor mij." Totdat ze een interview zag met moeder Anima, de toenmalige algemeen overste van de congregatie. "Ik zag zusters die blij en arm waren en hoe Christus centraal werd gesteld." In 2007 kreeg zuster Foederis haar habijt. En in 2014 werd ze voor eeuwig aan het instituut verbonden en zal ze dus haar hele leven in het klooster blijven. (...)

Geen bezittingen

Het leven in het klooster is niet altijd even makkelijk. "Je bent arm, dus je hebt dingen niet. En er zijn dagelijkse moeilijkheden. Moe zijn of geen zin hebben, maar dat heeft iedereen."

Haar dag begint vroeg om kwart voor 6. Tussen missen en bidden door heeft ze haar eigen werk en helpt ze met het uitgeven van boeken. Ook wordt ze op missie gestuurd. Eerst in Italië, maar ook drie jaar in Nederland en twee jaar in Frankrijk." (...) Als zuster Foederis terugkijkt op meer dan tien jaar kloosterleven, dan is ze vooral erg dankbaar.

Bron: Omroep Brabant, 24 december 2019, door Alice van der Plas

Vader van Martine Bijl was gijzelaar in Beekvlief

Martine Bijl schreef in haar boek 'Hindergroen' uit 2016 over haar vader Jaap Bijl, huisarts in Amsterdam-West. "Praten deed hij niet."

Wat zou het fraai zijn als een geschilderd portret van de vader van de beroemde

Martine Bijl daar aan de muur zou prijken. Want Martine schrijft in haar boek *Hindergroen* helder en duidelijk over het bestaan van dit kleinood. "In de huiskamer hing een prachtig portret dat een medegijzelaar in Sint-Michielsgestel van hem schilderde." En dan over haar vader: "Maar praten deed hij niet, en eerlijk gezegd heb ik me later nogal van hem afgesloten", aldus Martine Bijl. (...) Het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) is het ook niet gelukt om het geschilderde portret te traceren. Maar Marilou Nillesen van BHIC meldt dat Annemarie van Geloven haar tippte over een brief van Jaap Bijl aan een lotgenoot-gijzelaar in Beekvlief. En in die brief staan aardige dingen die nog niet bekend waren over Jaap Bijl.

'Mijn buikje slinkt'

Dat is een brief aan mede-gijzelaar en tandarts Klaas van Veen uit Middelburg. Dan is Jaap Bijl al drie maanden vrij uit het gijzelaarskamp in Gestel. "Welaan dan, hoe gaat het jullie? Drie maanden is het alweer geleden dat ik de eer had het ziekenzaaltje met je te delen, en me dunkt, je zult er nu wel niet meer zo lijdend uitzien als in die tijd. De tijd placht in Gestel voort te snellen, maar hierbuiten ook." (...) En dan schrijft Jaap Bijl tot slot over het leven in Gestel, maar vooral na zijn tijd in het gijzelaarskamp. "Mijn buikje slinkt alweer zienderoogen. Omdat de uitstekende Gestelse levensregel 'weinig doen, maar vooral flink eten' in het gewone leven nu eenmaal op eenige moeilijkheden stuit."

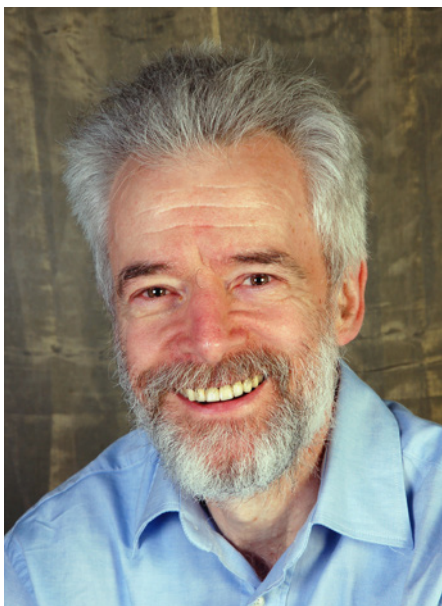
Bron: Brabants Dagblad, 2 januari 2020, door Domien van der Meijden

'Voetballen had ik ook prima gevonden'

Het is bekend dat Beekvlief veel – regionaal en landelijk bekende - beroepsmuzici heeft voortgebracht. Dat geldt zeker voor dirigent Louis Buskens (ex. 1968), die naar eigen zeggen ook voetballer had kunnen worden.

De Eindhovense Bosschenaar Louis Buskens staat op de bok met de 'monsteruitvoering' van *Reflections on Gilgamesh* met het Brabant Koor, de philharmonie zuidnederland en maar liefst 120 jongeren. (...) Geboren in Eindhoven, maar op zijn derde verhuisd naar Den Bosch, studeerde Louis Buskens aanvankelijk natuurkunde, maar na een paar jaar trok hij met zijn blokfluit naar het conservatorium. Dirigent Willem van Maris van de Eindhovense Trudokerk vroeg hem op een dag om het 'even' van hem over te nemen en dat even werd de rest van zijn leven. (...) Buskens heeft een grote schare fans die graag met hem zingen. "Voor Louis willen we het doen", is het algemene gevoel onder de Brabantse koorzangers. Als je hem ziet repeteren, weet je zeker dat hij voor het vak geboren is. Zelf twijfelt hij er nog wel eens aan. "Als ik in de voetballerij terecht was gekomen, had ik het ook prima gevonden. Natuurlijk hou ik van muziek, maar het gaat er mij toch op de eerste plaats om dat ik ergens toe kan bijdragen, dat ik het verschil kan maken." (...)

In maart wordt hij zeventig. Hij heeft het verschil gemaakt, vinden de vele grote en kleine koren die hij als vaste of als gastdirigent leidde. Ook de leiding van de conservatoria in Tilburg en Groningen, waar hij al jaren hoofdvakdocent koor-

Louis Buskens

directie is, denkt er zo over. "Ze vragen me ondanks mijn leeftijd steeds om te blijven, ik ben nu alweer plannen aan het maken voor het volgende schooljaar", zegt Buskens lachend, met een gezicht of hij het zelf ook niet begrijpt. (...) "Eigenlijk is dit vak te moeilijk voor een mens, je moet aan zoveel eisen voldoen. Je moet met mensen kunnen omgaan, correct zijn maar ook expressief, weten wanneer je moet ingrijpen of juist niet, niet saai zijn maar juist uitdagend. Je moet je een voorstelling van de klank kunnen maken en weten hoe je daar moet komen. Daarnaast moet je gevoel voor beweging hebben en die beweging kunnen relateren aan je lijf. En natuurlijk zijn goede oren onontbeerlijk!" (...) Het dirigeren is hem min of meer overkomen. "Ik heb lang gedacht dat ik niet goed genoeg was. Ik vroeg ook om bevestiging bij ervaren koorzangers.

Nog jaren nadat ik fulltime dirigent was, heb ik gekeken naar advertenties voor 'gewone' banen."

Het lot van een koordirigent is dat hij niet altijd de credits krijgt voor wat hij doet. "Als het Brabant Koor met een symfonieorkest werkt, bereid ik het koor voor en neemt de dirigent van het orkest het vlak voor het concert over. Voor veel dirigenten een moeilijke, ondergewaardeerde positie." (...) Buskens heeft nooit de behoefte gehad om op de voorgrond te staan. "Al die mooie muziek en het feit dat ik met veel interessante mensen heb gewerkt - denk aan Valery Gergiev, Frans Brüggen, Jos van Immerseel, Maurizio Kagel - stijgen uit boven het gevoel dat ik mezelf moet laten gelden. Dat doe ik overigens wél als ik repeteer, ik lijk veel meegaander dan ik ben."

Bron: *Brabants Dagblad*, 26 januari 2020, door Marjolijn Sengers

Het virus van Louis Buskens

Nog meer aandacht voor Louis Buskens: het programma 'Diskotabel' van de klassieke zender Radio-4, waarin een panel van muziekdeskundigen wekelijks CD's bepreekt, was op zondag 15 maart geheel en alleen voor hem gereserveerd. De muzikale oud-Beekvlieter werd door presentator Lex Bolmeijer aangekondigd als een gevierd dirigent en nog steeds docent koordirectie in Groningen en Tilburg. Ontsnapt aan het door Coronavirus geteisterde Tilburg gaf hij anderhalf uur bevlogen en verrassend commentaar op gekozen muziekfragmenten. Musiceren is voor hem een avontuur langs nog onbegane paden en ziet gelijk en zuiver zingen niet als

zaligmakend. Het notenschrift is niet de waarheid, maar slechts een middel waarmee je creatief moet omgaan. Louis gebruikt bij zijn studenten een variatie op een versregel van Rutger Kopland 'Wie wat vindt, heeft slecht gezocht': "Als je weet hoe muziek vertolkt moet worden, dan heb je niet goed genoeg gestudeerd." Het was boeiende uitzending met een zeer gevarieerde muziekkeuze, van gregoriaans via Bach tot Gerswin. Hij deed een bij de hectische actualiteit passende uitspraak: "Ik probeer mijn studenten te infecteren met mijn virus..."

Bron: *radio 4*, zondag 15 maart 2020, programma *Diskotabel*, 16.30 - 18.00 uur

Topschermer Tristan Tulen

De nu 28-jarige oud-leerling, coach en fysiotherapeut Tristan Tulen (ex. 2009) kwam als schermer al eerder in onze kolommen voor. Hij was op weg naar de Spelen in Tokio, die inmiddels uitgesteld worden.

(...) Wat als enkele leden van schermvereniging De Troubadours destijds niet een rondje langs de Bossche basisscholen hadden gemaakt? Dan had het zomaar gekund dat Tristan Tulen nu géén topschermer was geweest. (...) Na Tristan gingen ook broertje Rafaël en zijn zusjes schermen. En zijn vader was zelfs nog een tijd voorzitter van de schermclub en schermt nog voor zijn plezier. "Voordat ik begon, had mijn familie eigenlijk niets met de sport, dat is nu wel anders", zegt Tulen met een lach. Zijn zusjes schermen nu ook nog, maar hebben gaandeweg de voorkeur aan hun studie gegeven. "Je moet ook

flink wat opofferingen maken, het is zeker niet makkelijk", stelt Tristan. Alleen al qua financiën is het aardig lastig, een schermer is in Nederland vooral op zichzelf aangewezen. (...) Op een van de komende toernooien (in Vancouver, Boedapest of Buenos Aires) hoopt hij op nog zo'n notering en daarmee een A-status. (...) Tulen heeft hoop en - belangrijker nog - vertrouwen in zijn eigen kunnen. (...) "Ook als ik de Spelen onverhoopt niet haal, ga ik door met schermen." Schermen zit kortom in het bloed van de Bosschenaar. Met dank aan de inspiratie van enkele leden van De Troubadours.

Bron: *Brabants Dagblad*, 8 februari, door Chris Ottens

Succesvolle torenproaters in bomvolle zaal

Is Beekvliet een kweekvijver voor presentatoren van carnavaleske humor? Je zou het haast denken. Maar liefst drie oud-Beekvlieters maakten immers deel uit van een achttal tonproaters bij de 21e editie van 'Torenproat' in Sint-Michielsgestel. De oud-gedienden vader Martijn en zoon Bram van Hulst, en nieuwkomer Jesper Kapteijns.

Het smaakte als vanouds, het traditionele roggebrood met zult in de pauze bij de Torenproat. Ook wat vóór en na deze lekkernij aan tonpraatkost zaterdagavond voorbij kwam in De Meander was goed te verteren. In het dialect, maar net zo goed in het ongebruikelijker hoog-Nederlands dwarrelden doldwaze perikelen voorbij. De Meander, ramvol met 350 mensen, smulde ervan. (...)

Acht grappenmakers, zes mannen, twee vrouwen. Martijn van Hulten (als kraanmachinist Bertus) had de ondankbare taak van aperitief. Niet makkelijk, als altijd. Het volgende 'gerecht', diens zoon Bram van Hulten (Kor Bal) trok heerlijk van leer. Als student 'Kunst matige intelligentie' stond Van Hulten ontspannen in de toren. Hij wond het publiek om zijn vingers met verrassende studentikoze grappen. (...) Geestig, zeker, zoals dat ook van debutant Jesper Kapteijns (Ella Bété)

De twee Beekvlinders Jesper en Bram. Hieronder: Martijn van Hulten

kan gezegd. Hij kwam met leuke, zowaar lokale vondsten, bij zijn LHBT-buut. Een blijver mag je hopen.

Bron: *Brabants Dagblad*, 9 februari 2020 door Willem Geurts

Leven tussen vrees en vrijheid

Oud-leerling en cineaste Ellen van Kempen maakt in opdracht en onder redactie van Stichting Gedenkplaats Haaren een documentaire over kamp Haaren. De film/documentaire zal in de toekomst een vaste plek binnen de exposities van Gedenkplaats Haaren krijgen. Ook is het de bedoeling de film op diverse televisiezenders uit te zenden en op landelijke en regionale festivals te vertonen.

Tijdens de Duitse bezetting was het grootseminarie in Haaren vanaf november 1941 een gijzelaarskamp en vervolgens, vanaf voorjaar 1942, een 'Polizeigefängnis' voor verzetsstrijders, Joodse burgers en geheim agenten van het beruchte Englandspiel. (...) De Stichting Gedenkplaats Haaren, de vrijwilligersorganisatie die tot de brand het gelijknamige museum in een gedeelte van Haarendael onderhield, koos ruim voor die enorme brand Van Kempen uit om de documentaire te maken. (...) "Ik wil er geen film van maken die alleen de geschiedenis oplepelt, maar ook de vraag opwerpt wat wij nu nog moeten met wat er 75 jaar geleden is gebeurd", vertelt de 45-jarige Rosmalense, zelfstandig regisseur en filmmaker. (...) Ze is vertrouwd met erfgoed, doet veel voor Nationaal Monument Kamp Vught. Groeide op in Vught en kende zo zijdelings het verhaal van Kamp Haaren. (...) "Op Gymnasium Beekvliet werd er les over gegeven. Geschiedenis was mijn lievelingsvak." (...) "Het kamp is niet heel erg bekend. De oude betekenis is na de oorlog vervallen. Het werd weer Groot-Seminarie, terwijl in de oude

Still uit docu Ellen van Kempen

barakken van Kamp Vught bijvoorbeeld nog Molukkers gehuisvest waren. Dat Haarendael is afgebrand, is heel erg, maar door alle commotie wordt er nu wel meer waarde aan toegekend."

Première film: tot nader order uitgesteld. Meer info: gedenkplaats-haaren.nl. Een voorproefje van de film ziet u op: <https://vimeo.com/360356125>

Bron (o.a.): *Brabants Dagblad*, 20 februari 2020 door Annemiek Steenbekkers

PSV geeft geen handen maar een boks

Ook Tempora Nostra ontkomt niet aan nieuws over het Coronavirus. Oud-Beekvlitter en clubarts Wart van Zoest (ex. 1994) licht de maatregelen toe.

De spelers van PSV mogen voorlopig geen handen meer schudden. Het is een van de maatregelen die de club heeft genomen om het coronavirus uit de selectie te houden. (...) "Het is niet uit onbeleefdheid, maar om de kans op besmetting zo klein mogelijk te maken."

(...) Volgens Van Zoest worden virussen meestal overgedragen via het schudden van handen. "Dat mogen ze dus niet meer, dan geven ze maar een boks."

Bron: *Omroep Brabant*, 28 februari 2020, door Leon Kersten

Harmen Bijsterbosch stopt ermee

Harmen Bijsterbosch (ex. 1993) stopt als coach (op het hoogste niveau) bij volleybalclub Fast uit Gennep en Sint Anthonis.

"Ik heb een fulltime baan als manager bij een innovatiebedrijf in Eindhoven die heel veel tijd kost. Het wordt te veel om het te combineren. (...) Het is heel erg jammer omdat het een passie van me is. (...) Ik kan me niet voorstellen dat ik de komende dertig jaar niks meer met volleybal doe. Maar eerst een jaar niks."

Bron: *Eindhovens Dagblad*, 2 maart 2020, door Suus van de Ven

I Hommage aan Marc Kapteijns

Afscheid van docent Nederlands

Marc Kapteijns kreeg in 2018 een herseninfarct. Langzaamaan werd duidelijk dat hij niet meer zou kunnen terugkeren voor de klas. Sectiegenoot Marc Huijbregts brengt een hommage aan onze geliefde docent Nederlands.

Door Marc Huijbregts. Foto Martien Sleutjes.

Mijn eerste ontmoeting met Marc Kapteijns vindt plaats op een heel warme dag begin juli 1989. Op de parkeerplaats van Beekvliet ben ik, na een autorit door de hitte, in gevecht met mijn sollicitatie-outfit inclusief stropdas, wanneer een tengere man mij toeroept dat die stropdas, indien ik tenminste de sollicitant Nederlands ben, niet hoeft. Niet precies wetend wat me allemaal te wachten staat, doe ik die toch maar om en zit even later in de rectorsskamer tegenover hem en beantwoord de vragen van deze rustige, bedeesde man, een liefhebber van literatuur, dat is wel duidelijk. Het klikte eigenlijk meteen!

Terug naar Beekvliet

Marc Kapteijns, zelf oud-leerling van Beekvliet, treedt na zijn studie Nederlandse taal- en letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam in januari 1981 in de voetsporen van zijn vader en neemt enkele klassen van hem over; zijn vader had die klassen 'goed voorbereid', vertelde hij me eens. Al te veel onderwijservaring brengt Marc niet mee, lio-stages, interviews, en dergelijke, bestaan nog niet en ook van intensieve coaching was op Beekvliet nog geen

sprake. Wel brengt hij veel liefde voor de literatuur mee, liefde voor de school en een bijzondere aandacht voor de leerling. Een manier van lesgeven moet hij zelf ontdekken en hij ontwikkelt een heel eigen stijl, een les van Marc Kapteijns is anders! Binnen niet al te lange tijd is Marc een docent op wie de leerlingen zeer gesteld zijn. Hij geniet van het lesgeven en van de geïnteresseerde literatuur-liefhebbers die hij graag vermaakt met Multatuli, Paaltjens, Elsschot, Carmiggelt,

Brouwers, Hermans en Voskuil. Het kan niet anders dan dat hij ieder schooljaar weer leerlingen raakt met zijn liefde voor Van den vos Reynaerde, een prachttekst die hij goeddeels kan citeren. Moeite doet hij om leerlingen te boeien met het voorlezen van verhalen, met cabaretteksten, films en liedjes, de laatste jaren steeds eigentijds met behulp van zelfgemaakte, interactieve PowerPoints op zijn digibord met internetaansluiting. Als die moeite niet 'beloond' wordt, is hij soms uitermate teleurgesteld en vraagt zich hardop af of al die prachtige teksten niet 'paarlen voor de zwijnen' zijn, maar diep in zijn hart weet hij beter.

Een fijne collega

Een bedeesde man, inderdaad, maar met uitgesproken meningen, over Mulisch bijvoorbeeld, of over voor hem nietszeggende noviteiten in de onderwijsdidactiek, over inhoudsloze studiemiddagen. Maar altijd een meer dan fijne collega; Marc is een goed luisteraar en een buitengewoon observator. Een vraag van een collega wordt door hem niet snel met 'nee' beantwoord. Beekvliet heeft veel aan hem te danken: als uitgesproken niet-reiziger ging hij mee naar de Provence en naar Luxemburg; vele jaren is hij actief geweest als brugklasmentor en bezocht in die hoedanigheid honderden leerlingen thuis. Later begeleidde hij als mentor leerlingen in de bovenbouw naar hun eindexamen. Hij maakte deel uit van diverse commissies, waaronder jarenlang van de MR; zette zich in voor het lerarencafé; besteedde enorm veel tijd aan de mediatheek en zette zich de laatste jaren met veel elan in voor VLVD, een traject op Beekvliet van collegiale consultatie en reflectie.

Buitengewoon gastvrij is hij voor zijn sectiegenoten Nederlands, vele malen zijn we bij hem thuis te gast geweest en werden we goed onthaald. Tranen hebben we samen gelachen, de leden van de sectie Nederlands, maar ook de leden van het lerarencafé waarin we jaren samen zaten. Ook privé trokken we samen op, (zeer) schuin tegenover elkaar wonend in de Berkenlaan in Sint-Michielsgestel, allebei houdend van beken-tenisauteurs als Voskuil en Brouwers en beiden gesteld op een vanzelfsprekende verbondenheid, vooral ook tijdens de laatste levensjaren en het overlijden van onze ouders.

Afscheid

Groot is de schok dan ook als we op Beekvliet vernemen dat Marc op 12 mei 2018 een herseninfarct heeft gehad, een aandoening die het geven van lessen en een terugkeer naar ons gymnasium onmogelijk maakt: een drama voor hem en zijn echtgenote Carmen Beckers, voor ons collega's en ook voor zijn leerlingen buitengewoon jammer en verdrietig. In juli 2019 heeft Marc Beekvliet bezocht en hij heeft bij zijn kleine afscheid zijn foto opgehangen in de rij van docenten van Beekvliet die voor ons onze school verlieten. 54 foto's hangen er tussen Harrie Kapteijns en Marc Kapteijns. Zij gaven samen 62 jaar Nederlands op Beekvliet. En na 62 jaar moeten de sectie Nederlands en Beekvliet het nu stellen zonder "Kappie".

Marc, je was een buitengewoon fijne collega en je blijft een buitengewoon fijne vriend! ★

I De drempel

Gedurende je Beekvlietcarrière zet je verschillende symbolische stappen. Je doet een stapje in de richting van je medeleerling, je zet stappen in de richting van het eindexamen en stapt richting de volwassenheid. Toch is er die ene stap die eigenlijk bijna niemand in zijn tijd op Beekvliet definitief zet: de stap over de drempel van de personeelskamer. Na vijf jaar studeren deed ik het in september toch.

Door Bram van Hulsten

Sinds de zomervakantie geef ik Nederlands op Beekvliet. Het is begonnen als een stage in combinatie met wat vervangingsuren en inmiddels is het opgeschaald tot een volwaardige baan. En ik moet zeggen: het is opvallend leuk en leerzaam. Nu hoor ik mensen denken: leuk!? Jazeker! Kijk maar naar de voordelen: je krijgt een sleutel van de lokalen, je mag op de comfortabele bureaustoelen zitten, je bepaalt zelf wat er in de les gebeurt (meestal) en de koffie is, in tegenstelling tot die in de aula, lekker én gratis.

De leerzame kant is zo mogelijk nog interessanter. Als leerling sta je er namelijk nooit bij stil dat docenten ook mensen zijn. Je ziet ze wel eens per ongeluk in de supermarkt, of ergens struinend door de stad, maar verder ga je ervanuit dat alles wat ze doen vanzelf gaat en dat de lessen die ze uit hun mouw schudden kant en klaar lagen opgeslagen in zojuist genoemde mouw. Niets is echter minder waar: nu ik zelf op Beekvliet werk, zie ik overal om me heen mensen die keihard werken om hun leerlingen iets nieuws voor te leggen, om ze iets experimenteels en interessants onder de neus te schuiven dat hun motivatie prikkelt. Ik zie collega's die per week ongeveer even veel tijd besteden aan hun mentorkinderen als aan hun eigen kinderen.

En misschien nog wel belangrijker: ik zie docenten die balen als een les niet liep zoals ze wilden. Docenten van wie ik überhaupt nooit had beseft dat een les minder goed zou kunnen lopen. Eén voor één donderen alle mensen tegen wie ik vroeger zo opkeek van hun voetstuk af. En gek genoeg ga ik ze daardoor alleen maar meer waarderen, omdat ze laten zien dat perfectie niet bestaat. Dat fouten menselijk zijn en docenten mensen. Dat ik ook fouten mag maken, dat ik mag balen en dat ik door moet gaan. Een kijkje in de keuken waaruit je zelf zes jaar lang gegeten hebt, het is een bijzonder leerzame bezigheid. En ik ben niet de enige die daar achter is gekomen, want onder anderen Margot Vreuls (2011) en Max Michiels (2016) hebben ook al de symbolische stap over de drempel van de personeelskamer gezet. Ik kan het iedereen aanraden.

I Jan Lurinks legt uit

"Les Lombards", Apt, Provence (Fr.), aquarel 1989

Jan Lurinks

Apt, een belangrijke plaats in het Luberongebied van het departement Vaucluse. Gesticht door Julius Caesar als Colonia Apta Julia.

Vanaf de camping "Les Chênes Blancs" via le Chemin des Roules richting Les Lombards, een buitenwijk van Apt. Een warme broeierige dag, zonovergoten landerijen met op de achtergrond het gebergte van de Luberon. Plotseling op een kruising een pittoresk beeld van geclusterde bebouwing, huizen met aanbouwen van schuren en hokken met

daarachter een beboste rand van het Luberongebied. Een duidelijke compositie in twee delen: de onderste helft helder licht, het bovenste gedeelte donker. Met name de wat onbestemde blauwe kleur van de lucht in contrast met de heldere voorgrond zorg hier voor dat broeierige gevoel. Vrijwel nergens een behoorlijke schaduwplek, dat wordt dus weer snel werken. Aquarelmap op de motorkap van de auto en vlug aan de slag. Het resultaat zie je hierboven. ★

I IT-irritaties

Column Femke Hellings, tekstschrjver, columniste en leerlinge van 1991-1997

Mijn draadloze all-in-one-printer scant niet voordat ik een USB-kabel aansluit. Mijn zoons iCloud weigert back-ups van zijn telefoon te maken omdat 'hij vol is', terwijl er godsamme 9,2 GB aan ruimte vrij is. Mijn mails komen regelmatig niet aan - en een foutmelding ho maar - en de wifi thuis is ondanks een maandelijkse storting van 53 euro van een dusdanige kwaliteit dat we het best met het hele gezin in de meterkast kunnen bivakkeren. Gék word ik ervan.

Zeg nou zelf. Hoe frustrerend is het als iets wat gewoon moet werken, niet werkt? Zowel mijn laptop als mijn tablet slaat geregeld op hol, of beter gezegd op traag. Wil ik iets verwijderen, dan krijg ik niet zelden de melding dat ik niet geautoriseerd ben of dat ik uit mijn 83 wachtwoorden niet het juiste gekozen heb. En dat Sharepoint, Google docs, Trello en One drive onderling ruisloos communiceren kan ik ook niet zeggen, om nog maar niet te spreken van het effect van al die systeemwissels op mijn brein. Wat in Word en Excel zus is, is in Pages en Numbers weer zo; Steve Jobs heeft blijkbaar besloten dat appels en peren niet samengaan. En waar je op Facebook en LinkedIn wél witregels krijgt als je ze typt, is dat op Instagram weer niet. Echt. Ogenscheinlijk oersimpele acties als inloggen, synchroniseren, updaten en back-uppen lijken steeds meer hogere wiskunde te worden. Respect voor al die IT-lui. Chinees leren lijkt me stukken makkelijker. Eerst dacht ik nog dat ik gewoon oud word, maar het niet mis te verstane stemvolume en de overduidelijke

lichaamstaal van mijn pubers als ze hun werkstuk niet opgeslagen, gedeeld of ingeleverd krijgen via It's learning noch Magister vertelt me dat het ook de jongere generatie te veel wordt. Dus alsjeblieft, kom niet aanzetten met 'geen 18 meer' of 'kwestie van instellinkje hier en daar'. En beweer ook niet dat een back-up maken op een externe harde schijf anno 2020 niet meer nodig is. Daar kan een gymnasiast/perfectionist/veertiger als ik niet zo goed tegen. Wil je me helpen? Bevestig dan vooral dat het inderdaad heel ingewikkeld is allemaal. Kijk er ernstig bij en zeg me dat ook jij wel eens heimwee hebt naar WP 5.1. Lach me voor mijn part achter mijn rug om uit en factureer me het dubbele. Alles goed, zolang je maar niet laat merken dat ik een IT-imbeciel ben. Bij voorbaat dank voor je medewerking.

Femke Hellings werkt als zelfstandig copywriter en columniste, is moeder van drie jongens en neemt ons als collega-ex-Beekvlieter regelmatig mee in haar ondernemende bestaan. Femke volgen doe je via www.typischfem.nl, LinkedIn, Facebook of Instagram.

I Gegijzeld, maar niet verslagen

Expositie over gijzelaarskamp Beekvliet

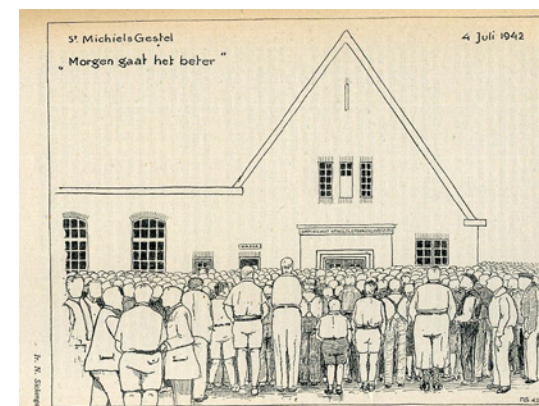
Zo'n 28 maanden lang fungeerde het tijdens de oorlog gevorderde Kleinseminarie Beekvliet als gijzelaarskamp voor Nederlandse notabelen. Zij werden door de Duitse bezetter preventief gevangen gehouden; bij verzetsdaden elders in Nederland dreigde executie van meerdere gijzelaars als represaille. Tot tweemaal toe werden meerdere gijzelaars daadwerkelijk gefusilleerd.

Door Jan Spit

Op 23 april 1942 viel bij de gemeente Sint-Michielsgestel een schrijven op de mat met de mededeling, dat zou worden overgegaan tot de inbeslagname van "das Grundstück Bischöfliches Seminar von Bistum 's-Hertogenbosch mit der Bitte, den Eigentümer von der Beschlagnahme zu benachrichtigen". Leerlingen en professoren werden gesommeerd het complex onmiddellijk te verlaten. In allerijl werden gevangenen uit kamp Amersfoort naar Sint-Michielsgestel gedirigeerd om de gebouwen van Beekvliet in orde te brengen voor het huisvesten van door de Duitsers gearresteerde Nederlanders, die met hun leven borg zouden staan voor eventuele verzetsdaden tegen de bezettende macht.

De eerste gijzelaars op Beekvliet

Elf dagen later, op 4 mei 1942, arriveerde de eerste groep van 460 gijzelaars, voor een groot deel personen die op velerlei terrein vooraanstaande functies bekleedden: professoren, geestelijken, politici, kunstenaars, schrijvers, leidinggevende figuren uit het bedrijfsleven, enz.. Johan Huizinga, Willem Schermerhorn, Wim Drees, Jan de Quay, Simon Vestdijk, Anton van Duinkerken, Frits

Philips, ze zaten er allemaal. Het was de bedoeling dat de arrestatie van zulke bekende Nederlanders een golf van verontwaardiging zou veroorzaken in het land. En natuurlijk was dat ook het geval. Maar de reden, gijzelaars gebruiken als onderpand in geval van sabotageacties door het verzet, bleek totaal averechts te werken. De Duitsers beschouwden het Nederlandse volk met haar Germaanse roots als een broedervolk, wel niet zo "edel" als de Duitsers zelf waren, maar toch!

Fusillade

Toen op 15 augustus 1942 vanuit Beekvliet 5 gijzelaars werden overgebracht naar het bosgebied "Gorp en

Rovert" bij Goirle en daar werden gefusilleerd, waren de woede en verontwaardiging in het land groot en nam het verzet alleen maar toe. Bij een tweede fusillade, op 16 oktober van hetzelfde jaar bij Woudenberg, werden opnieuw 3 gijzelaars, samen met 12 gevangenen uit Kamp Amersfoort, geëxecuteerd. Opnieuw woede en een alsmar sterker wordend verzet. Nederlanders zijn een vrijgevochten volk en laten zich niet knechten. Een van de gijzelaars, Robert Peereboom, die van zijn verblijf op Beekvliet een dagboek heeft bijgehouden, omschrijft het als volgt: "Wat begrijpen Duitsers van andere volken? Wij zullen spoedig merken dat zij de domste denkbeelden hebben omtrent de uitwerking, die onze gevangenschap op ons heeft. Zij hadden angst en ontzetting verwacht. Maar zij ondervinden verontwaardiging, minachting en nieuw verzet. De sabotages duren voort. Wij hebben dat verwacht. Executies zullen het verzet niet smoren, veeleer aanwakkeren. Maar wij kennen den Hollandschen aard. Zij kennen hem niet".

Het vervolg

Uiteindelijk drong dit inzicht ook tot de Duitsers door en besloten ze niet meer terug te grijpen op zo'n rigoureuze middel. Natuurlijk kregen de gijzelaars zelf dat niet te horen. Zo'n gezichtsverlies konden de Duitsers zich niet permitteren. Het gevolg was wel dat de gijzelaars, waaraan ook de gijzelaarsgroep uit het grootseminarie in Haaren was toegevoegd en waarvan een deel was overgebracht naar de Ruwenberg, nog tot 5 september 1944 op Beekvliet gevangen zaten. De dag na Dolle Dinsdag werden ze overgebracht naar Kamp

Vught, waar de meesten van hen een aantal dagen later in vrijheid werden gesteld. In totaal hebben 1278 gijzelaars onvrijwillig "op Beekvliet gezeten", Hitler's Herrengefängnis, zoals Max Kohnstamm de plaats ooit noemde.

De expositie

Het is opmerkelijk dat dit verhaal bij veel mensen vaag of zelfs helemaal niet bekend is. Reden genoeg om ervoor te zorgen dat deze 28 bange maanden, van 4 mei 1942 tot 5 september 1944, niet in de vergetelheid raken. Samen met de gemeente Sint-Michiëlsgestel, Stichting Gijzelaars Beekvliet-Haaren en Gedenkplaats Haaren heeft heemkundevereniging "De Heerlijkheid Herlaar" in de Beekvlietboerderij een expositie ingericht, waarin aan deze periode aandacht wordt besteed. In een aantal thema's krijgt de bezoeker een indruk van die periode: de arrestatie en de aankomst op Beekvliet, de slaapzaal, de eetzaal, de aula annex studiezaal, de fusillade. Maar zeker ook Beekvliet als volksuniversiteit en de Geest van Gestel, het streven van veel gijzelaars om van het naoorlogse Nederland een ontzuild land te maken.

Locatie: Beekvliet- boerderij, Seminarielaan 3, 5271 SG Sint-Michiëlsgestel.

In verband met het Corona-virus is de openingsdatum uitgesteld. Kijk op de website voor de mogelijke nieuwe openingsdatum, voor meer informatie over de tentoonstelling en het speciale culturele programma dat in het kader van de expo is opgezet: www.gijzelaarskampbeekvliet.nl. Voor vragen: info@gijzelaarskampbeekvliet.nl of 06 1005 3985.

I Oorlogsverhaal Beekvliet verbeeld in maquette

In 2019 en 2020 viert Noord-Brabant 75 jaar bevrijding. Daarbij zijn o.a. 75 persoonlijke Brabantse oorlogsverhalen verbeeld in miniatuurvorm. Het verhaal 'Ik deed zelf de deur open' speelde zich af op Beekvliet. De prachtige expositie 'STILLEVEN' was tot 5 mei 2020 te zien in de bibliotheek LocHal in Tilburg.

Door Peter van Overbruggen

Brabant Remembers vertelt deze bijzondere, persoonlijke verhalen waarin een levensveranderend moment centraal staat. Eén van de iconische projecten is de collectie STILLEVEN, waarin sleutelscènes uit deze verhalen zijn vastgelegd in 75 miniatuurvormen.

Prof. Mr. Piet Sanders, geschilderd door medegegijzelde Karel van Veen

De collectie bestaat voornamelijk uit witte exemplaren waarvan de scène zich overdag afspeelt. De scènes in de nacht zijn zwart. Slechts de hoofdrolspelers in de scène zijn gekleurd waardoor de menselijke kant van elk verhaal centraal staat.

Beekvliet

Een van die verhalen gaat over Piet Sanders (*1912 † 2012), die van 4 mei 1942 tot 20 december 1943 als gijzelaar in Beekvliet zat. Hij is een van de jongste gegijzelden, de advocaat uit Schiedam. Hij wordt nietsvermoedend opgepakt en afgevoerd naar het kleinseminarie Beekvliet. "Het was een complete verrassing, ik deed zelf de deur open." Naar dit verhaal werd al kort verwezen in de septemberuitgave 2019 van *Tempora Nostra* 2019. Eerst is verteld dat er een betrekkelijke vrijheid in het kamp heerste. Het leek wel een soort Rotaryclub. Er werden cursussen gegeven, er waren mogelijkheden om op de velden en op de cour te sporten, enzovoorts. De hiernaast afgebeelde maquette laat de omheinde cour zien, waar naar hartenlust gesport kon worden. We citeren een passage uit het relaas over Piet Sanders, waaruit blijkt dat de rust en ontspanning ineens verstoord konden worden.

Maquette van de cour op Beekvliet (expositie Tilburg). Foto: Peter van Overbruggen

Afscheidsbrief

Boven alle relatieve luxe hangt een grote donkere wolk. Die wolk barst op 7 augustus 1942. Er wordt een bomaanslag op een trein van het Duitse leger gepleegd door het Rotterdamse verzet. Hoewel de aanslag mislukt, zijn de Duitsers woedend. Als de daders van de aanslag zich niet vóór 14 augustus melden, volgen er represailles! Direct worden er vijftientwintig gijzelaars uit het kamp geselecteerd. Piet Sanders is een van hen. Piet begint een afscheidsbrief aan zijn vrouw te schrijven. Hij leeft de daaropvolgende drie dagen met de gedachte dat een van die dagen weleens zijn laatste kan zijn.

In de nacht van 14 augustus wordt Piet Sanders wakker van een fel licht. "Een militair scheen met een zoeklantaarn precies in mijn gezicht, de lantaarn gleed verder en toen wist ik het: ik ben het toch niet. De militair koos willekeurig. Hij scheen de gijzelaars in het gezicht terwijl hij langs de bedden liep. Wie zou hij toch kiezen? De soldaat bleef staan bij Schimmelpenninck, hij werd samen met vier andere gijzelaars meegenomen."

G. Knuttel (genoemd in het Brabant Remembersverhaal) en Piet Sanders in oorlogstijd op Beekvliet.

Vroeg in de ochtend van 15 augustus zijn de vijf mannen geëxecuteerd: Christoffel Bennekens, Alexander Baron Schimmelpenninck van der Oije, Robert Baelde, Willem Ruijs en Otto Ernst Gelder, graaf van Limburg Stirum. Op de fusilladeplaats in de bossen van Goirle zijn ieder jaar nog herdenkingen. ★

Kijk voor meer informatie:
www.brabantremembers.com.

In Memoriam Henk de Croon (1944-2020)

Op donderdag 19 maart 2020 overleed na een ziekbed van enkele maanden Henk de Croon (* Oirschot 1944). Henk volgde zijn opleiding aan de beide seminaries van ons bisdom, Beekvliet (1957 - 1963) en Haaren (1963-1967) en de Theologische Faculteit Tilburg (1967-1969). Hij werd in 1969 priester gewijd en was achttien jaar lang kapelaan in Tilburg. Hij was een leerling van de bekende organist Maurice Pirenne en doorliep het Conservatorium in Tilburg, waar hij ook docent werd. Vijfenvertig jaar lang was hij organist en begeleider van het Lovens gemengd koor in Tilburg en geruime tijd fungeerde hij daarnaast ook als organist in de Open Kerk in Helvoirt, waar hij samenwerkte met Peer Verhoeven. Hij componeerde ook zelf tal van liturgische muziekwerken. Henk was getrouwd met Marjan Booy en vader van

Henk de Croon ©Jasper van Bladel

twee kinderen. Zijn leven was een en al muziek. Op 25 maart is Henk door zijn oud-Beekvlietgenoten Leendert Spijkers en Wim Weren uitgeleide gedaan, in aanwezigheid van zijn echtgenote en kinderen. Henk is begraven in zijn geboorteplaats Oirschot.

In Memoriam Ad Liebregts

Op 25 maart 2020 overleed op 78-jarige leeftijd Ad Liebregts, oud-leerling van Beekvliet (1952-1958), trouw lid van onze reünistenvereniging NMI en betrokken lezer van Tempora Nostra, waarover hij vaak met waardering sprak. Ad was tijdens zijn werkzame leven docent aardrijkskunde aan het Elde College in zijn woonplaats Schijndel. Hij was bijna 55 jaar getrouwd met Corry en vader van een zoon en dochter, en vier kleinkinderen. Het Coronavirus is hem fataal geworden. Op 29 maart heeft het afscheid in besloten kring plaatsgevonden, waarna Ad op zijn geboortegrond (* 7 juni 1941) in Diessen is gecremeerd. Op de overlijdenskaart stond zijn op het laatst uitgesproken motto vermeld: "Ik heb een heel leven gehad."

I Beekvliet op LinkedIn

Gymnasium Beekvliet heeft sinds kort een eigen LinkedIn-pagina. Neem vooral een kijkje op <https://www.linkedin.com/school/beekvliet/> !

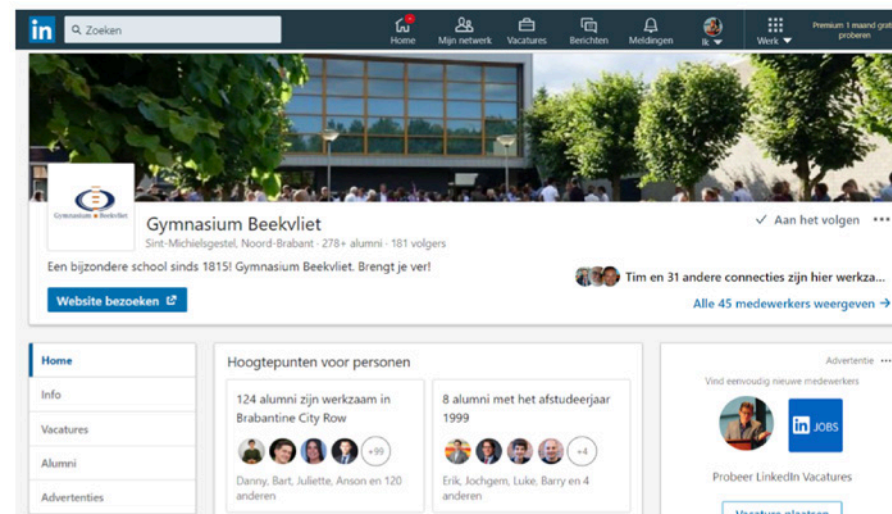
De laatste tijd kwamen er steeds meer verzoeken van oud-leerlingen binnen of Beekvliet wellicht ook 'officieel' op LinkedIn, het sociale medium voor professionals, actief wilde worden. Zowel vanuit de reünistenvereniging als vanuit de school voldoen we graag aan dit verzoek: zo kunnen we immers ons alumni-netwerk ook online verder opbouwen.

Vanaf nu kunnen oud-Beekvlieters in hun eigen profiel bij 'Opleiding' Beekvliet selecteren en zich daarmee aan onze Beekvliet-pagina koppelen. Zij komen dan op de Beekvliet-pagina automatisch bij 'Alumni' te staan. Dat hebben reeds een kleine 300 oud-leerlingen en (oud-)

medewerkers gedaan; wij nodigen iedereen uit om hetzelfde te doen. Bovendien verschijnt dan in je eigen profiel een mooi Beekvliet-logo!

Op deze wijze hopen we het Beekvliet-netwerk nog verder te versterken: je kunt mede-Beekvliet-alumni via de pagina vinden. En met het oog op de aanstaande reünie is het voor ons uiteraard ook een gemakkelijk medium om veel oud-leerlingen te bereiken.

Let op: er zijn meerdere accounts en groepen onder de naam Beekvliet actief op LinkedIn. De 'officiële' schoolpagina heeft 'onderwijsinstelling' achter zijn naam staan in de zoekfunctie van LinkedIn.

I Drie fantastische jaren in Haaren

Afgelopen zomer legde een hevige brand het landgoed Haarendael in Haaren bijna volledig in as. Het complex herbergde tot 1967 het grootseminarie Haaren van het bisdom Den Bosch. Later stond het bekend als Gedenkplaats Haaren, met een vaste herinneringstentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog. Toen was het een Duitse gevangenis en gijzelaarskamp. Oud-Beekvlieter Leendert Spijkers, pastoor-deken in Oirschot, vertelt over zijn herinneringen aan het grootseminarie.

Door Leendert Spijkers

Op zaterdag 31 augustus 2019 is landgoed Haarendael, dat voor mij het grootseminarie was, grotendeels, met uitzondering van de kapel, in rook opgegaan. Eigenlijk bestond het grootseminarie al veel langer niet meer. In de zomer van 1967 was ik een van de seminaristen die het mee gesloten heeft. Tot die tijd heb ik er drie fantastische jaren mogen beleven.

Veel vrijheden

Ik kwam op 1 augustus 1964 vanuit het kleinseminarie Beekvliet in Sint-Michielsgestel naar het grootseminarie van het bisdom van 's-Hertogenbosch in Haaren. Het was de overgang van een helemaal aan regels gebonden leven waarin je klein werd gehouden naar een bestaan waarin je als volwassen werd beschouwd met alle verantwoordelijkheid van dien. Negentien jaar oud mocht ik voor het eerst in mijn leven een fiets hebben. Ik weet nog hoe vrij ik me voelde toen ik voor de eerste keer vanaf station Oisterwijk naar mijn nieuwe onderkomen fietste. Later werd dat zelfs een brommer en kort daarna mochten ik en mijn klasgenoten zelfs rijles halen om een auto te kunnen besturen. Het

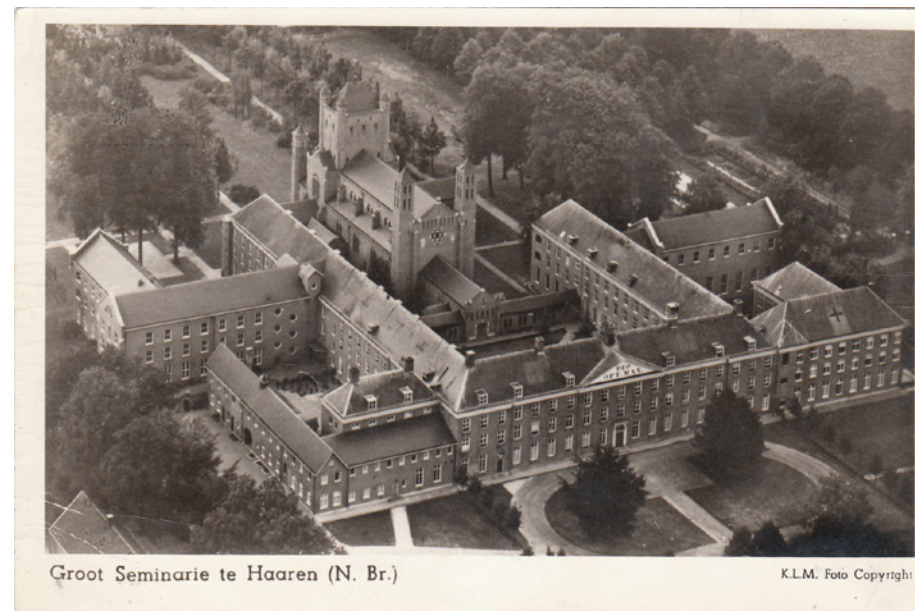

Leendert Spijkers in aula van Haaren met klas- en cursussen, v.l.n.r Henk Degen, Frans Hendriks.

was heel wat dat ik in Haaren mijn eigen kamer kreeg en ik was apetrots dat ik daarvoor samen met mijn moeder bij V&D in Den Bosch stoelen mocht uitzoeken. Die heb ik overigens nog steeds.

Gezellige onderonsjes

Het eten smaakte heel wat beter dan in Sint-Michielsgestel. Op het Philosophicum (eerste twee studie jaren van het grootseminarie) mochten we van onze directeur Jan Knaapen een heuse bar inrichten die we - met een knipoog naar de Sint Jan en het Bisdom - 'de scheve kanunnik' noemden. We kregen iedere morgen les van bekwame docenten als

Grootseminarie Haaren in volle glorie

Gerard Lukken, Maantje van Gastel en Niek Poulssen. We hadden zelfs tijd voor af en toe een partijtje voetbal, waarbij professor Pieter Harks gewoon met ons meedeed, maar wel heel fanatiek. Op zondagavond kwamen we in groepjes bij elkaar op een van onze kamers voor de zogenaamde 'patrie'. Dat was - zo werd ons verteld - om vast te oefenen voor de latere 'pastoorskrans'. Iedere dag liepen we na de lunch een 'laantje' van ons gebouw naar de Rijksweg om het eten te laten zakken en daarna konden we bij boekhandel Jan Vugs de nieuwste boeken inzien.

Studie en stage

's Middags en 's avonds was er tijd voor studie, maar we mochten ook zoveel als we wilden de wijde wereld in om ons daar verdienstelijk te maken, bijvoorbeeld in het jeugdwerk van de

Graafseweg in Den Bosch of van de Vogeltjesbuurt in Tilburg. We gingen met de 'lieve jeugd' ook mee op kamp en in de vakanties deden we allerlei maatschappelijke stages. Er waren maar twee belangrijke regels. We moesten niet op tijd aangeven als we 's middags niet bij het eten waren en we dienden voor twaalf om middernacht uur binnen te zijn.

Jaarlijks hoogtepunt was de wijding van nieuwe priesters uit ons midden. Ik heb dat drie keer mee mogen maken in 1965, 1966 en 1967. Het was altijd een groot feest, waarbij het derde studiejaar zorgde voor karikaturen van de neomisten (pasgewijde priesters, red.), het vierde jaar een revue speelde en het vijfde jaar 'de grote speech' verzorgde.

Overgang naar stad en universiteit
Monseigneur Bekkers, die in 1966

overleed, besloot het grootseminarie te sluiten en de priesteropleiding van het bisdom Den Bosch onder te brengen bij de Katholieke Hogeschool in Tilburg en de Katholieke Universiteit van Nijmegen. De sluiting vond enerzijds plaats vanwege de terugloop van het aantal priesterstudenten, maar vooral ook omdat men af wilde van een opleiding, die door het isolement te weinig aansluiting had met de maatschappij. Zo ging ik in 1967 in Tilburg met tien medestudenten op kamers wonen, maakte daar in 1971 mijn studie af en werd door monseigneur Jan Bluysen tot priester gewijd.

Ik bleef daarna al die jaren met belangstelling volgen hoe het verder ging met ons grootseminarie in Haaren. Ik was onder de indruk van wat de Stichting Gedenkplaats Haaren allemaal deed om de gedachtenis aan wat er in de oorlog gebeurde levend te houden. Ik vond het wel jammer dat de herinneringen aan de belangrijke historische functie van het gebouw als grootseminarie, niet meer zichtbaar waren gemaakt. Toen ik veertig jaar priester was ben ik er met mijn klasgenoten nog een keer geweest. Niet alleen de laatste bestofte wijnflessen die de professoren nog in de kelder hadden achtergelaten riepen vele herinneringen op. Bij mij in ieder geval heel plezierige...

★

Haarendael na de brand (foto @ Peter Franken)

Knippenbergprijs 2020: groen erfgoed

Het bestuur van de Stichting Knippenbergprijs heeft voor de tweejaarlijkse Knippenbergprijs als thema gekozen: GROEN ERFGOED.

Door Peter van Overbruggen

De Knippenbergprijs is genoemd naar de oud-docent van Gymnasium Beekvliet, de priester-classicus-historicus Willy Knippenberg (1910-2005). De uitreiking van de Knippenbergprijs zal plaatsvinden op zaterdag 14 november 2020 in Boxtel, herkomstplaats van de prijswinnaar van 2018.

Dit jaar wil de Stichting Knippenbergprijs de penning (met geldbedrag) uitreiken aan het meest aansprekende, vernieuwende en publieksgerichte project waarin Groen Erfgoed centraal staat. Natuurlijk en landschappelijk Erfgoed is een wezenlijk en waardevol onderdeel van onze (Brabantse) leefomgeving. Het natuurlijke en culturele landschap is immers voor velen een basis voor leefbaarheid, welbevinden en recreatie. Veel vrijwilligers, jong en oud, zetten zich in voor natuur en landschap. Tal van personen, groepen, verenigingen en instellingen spannen zich in voor het herstel en behoud van Groen Erfgoed. Ze vragen daarvoor aandacht door publicaties, via websites, met het oog op toerisme en recreatie, voor het onderwijs, in tentoonstellingen en evenementen.

Vraagstelling bij het thema

Welke bijzondere activiteiten of projecten zijn ondernomen of recent afgerond om cultuurhistorisch en landschappelijk Groen Erfgoed in Brabant te behouden

Tekening Willy Knippenberg, door Jan Lurinks

en te herstellen? Welke rol spelen vrijwilligers en jongeren daarbij om het (cultuur)landschap voor de toekomst zeker te stellen? We kunnen hierbij denken aan groen op buitenplaatsen en landgoederen; in parken, pastorie- en kasteeltuinen; aan fruit- en moestuinen; klein- of grootschalige natuurgebieden;

hagen en houtwallen; zandpaden en landwegen, enzovoort. Heemkundekringen, erfgoedinstellingen, natuur- en landschapsorganisaties, natuurmusea, IVN- en milieuorganisaties ontvangen binnenkort informatie over de indieningsprocedure, de beoordelingscriteria, het tijdsplan en de samenstelling van de jury. Zij kunnen zichzelf (projecten of personen) of anderen nomineren. De indieningstermijn loopt tot 15 augustus 2020. De ingediende projecten moeten op die datum (grotendeels) zijn afgerond.

Criteria bij de beoordeling van de inzendingen

Bij de voordracht van projecten of personen moet een relatie bestaan tot de visie die Willy Knippenberg (1910-2005) had. Hij was een veelzijdig mens die op uiteenlopende gebieden van de Brabantse cultuur actief was: numismatiek, volkskunde,

heemkunde en ecologie. Bovendien wist hij onderwerpen uit verschillende vakgebieden vaak met elkaar te verbinden en uit te tillen boven het lokale belang. Bij zijn kennisoverdracht werden ook ingewikkelde onderwerpen op een voor iedereen begrijpelijke wijze duidelijk gemaakt. Die grensverleggende, bovenlokale, verbindende en educatieve benadering verwacht het bestuur te zien in alle voordrachten die aan de jury worden voorgelegd.

Het bestuur van de Stichting Knippenbergprijs bestaat uit Arnoud-Jan Bijsterveld (voorzitter), Theo Cuijpers (secretaris), Ad Jacobs (penningmeester), Ineke Strouken en Peter van Overbruggen (lid). ★

Informatie:
<http://www.knippenbergpenning.nl/>

Amor linguae latinae

Leven en leren doortrokken van Latijn

In de tijd dat Beekvliet nog het kleinseminarie van het Bisdom Den Bosch vormde, was het leven en leren op deze school doortrokken van Latijn. Dat de invloed daarvan tot op de dag van vandaag merkbaar is gebleven leest u in de onderstaande bijdrage.

Door Ed Wagemakers

Dat begon al met het Latijn in de vele kerkdiensten waaronder op iedere dag de ochtendmis om 6.45 uur. Sommige mededelingen werden in het Latijn gedaan, bijvoorbeeld licet fumare¹. Op het menu stond soms wat wij noemden veniveniter² en als de soep slechts enkele balletjes bevatte zeiden wij: "rari nantes in gurgite vasto"³. Het jaarverslag van het seminarie werd in het Latijn voorgedragen waarbij met name de leraren zaten te lachen om te laten zien dat zij het konden volgen. Ook de diploma-uitreiking met begeleidende laudatio (lofredre) was in het Latijn.

Kleine figuur

Het lesrooster kende iedere week vijf uur Grieks en zes uur Latijn met daarnaast vele uren studie per week voor deze vakken. Op de Kleine figuur maakte we kennis met de grammatica, met de vijf declinaties, de adverbia, de verschillende soorten pronomina en de vervoeging van het verbum in vier conjugaties met alle uitzonderingen die daarbij kwamen. Op de Grote figuur lazen wij *De viris*

Ed Wagemakers

illustribus van Nepos en de eerste en derde decade van *Ab Urbe Condita* van Livius. Op de Grammatica en de Syntaxis voor Grieks de *Anabasis* van Xenophon, *De Historiën* van Herodotos en de *Odysee* van Homerus. In die klassen voor Latijn de *Bello Gallico* van Caesar, *De Redevoeringen* van Cicero en de *Metamorphoses* van Ovidius. Op de Poësis en de Rethorica voor Grieks *De Dialogen* van Plato en de *Odysee* van Homerus en in

¹ Er mag gerookt worden.

² Komkommer (potjeslatijn).

³ Hier en daar drijft iets op de uitgestrekte wateroppervlakte (ontleend aan Ovidius).

die klassen voor Latijn *De Annalen* van Tacitus en de *Aeneis* van Vergilius.

Dit alles maakte op mij grote indruk, zoals moge blijken uit het feit dat ik in die jaren tijdens de vakantieperiodes alle twaalf boeken van de *Aeneis* in het Latijn heb gelezen, uiteraard wel met een woordenboek en een Nederlandse vertaling erbij.

Invloed Latijn zeer groot

Terugkijkende op mijn werkzame leven stel ik vast dat de invloed van dat Latijn zeer groot is geweest. Dat was ook niet te vermijden aangezien, blijkens het dikke Leenwoordenboek van mevrouw N. van der Suijs, 20 á 25 % van de in Nederland frequent gebruikte zelfstandige naamwoorden en werkwoorden direct of indirect uit het Latijn stammen. Als latinist merk je dat. Dat is overigens niet typisch Nederlands. Toen ik ooit in een trein een Spaanse krant aantrof viel het mij op dat ik de algemene strekking van de daarin opgenomen artikelen kon volgen. Met een kantoor-

genoot van het advocatenkantoor waar ik werkte, had ik de vaste afspraak dat ieder van ons steeds bij een bespreking met een grotere groep personen, zou vaststellen wie een gymnasiumopleiding had genoten. We vergisten ons zelden. Een verzorgd woordgebruik met een complexe doch lopende hoofdzin met bijzinnen laat zich altijd herkennen. Het kamerlid Baudet - ik ben geen aanhanger - is een typisch voorbeeld van zo'n gymnasiast. Niet alleen om die uil van Minerva waarover hij repte. Hij begon zelfs ooit een betoog in de Tweede Kamer met de beroemde zin van Cicero: "Quousque tandem abutere, Catalina, patientia nostra?"⁴

Woordgebruik Churchill

Uiteraard misken ik niet dat het gebruik en de invloed van Latijn in onze samenleving sterk is afgenomen. Tot ongeveer 1860 werden op alle Europese universiteiten (ook in Leiden) de colleges

⁴ "Hoe lang nog, Catalina, zult gij misbruik maken van ons geduld?"

in het Latijn gegeven. Het is derhalve niet zozeer dat ontwikkelde mensen vroeger Latijn leerden doch eerder dat men Latijn moest leren om zich daarna op de universiteit verder te kunnen ontwikkelen. Dit is niet zo lang geleden. De Engelse premier Churchill beheerste nog vloeiend Latijn. Dat was ook aan zijn woordgebruik te merken. Thans gebruikt alleen de Rooms-Katholieke Kerk Latijn nog als standaardtaal voor haar documenten. Om de paar jaar geeft het Vaticaan nog steeds de *lexicon recentis latinatis* uit waarin moderne begrippen van een Latijnse vertaling worden voorzien zoals bijvoorbeeld bikini (vesticula balnearis biciniana) en voetbal (pediludium).

Tijdens mijn loopbaan als advocaat was kennis van het Latijn nuttig. Toen ik zelf aan de universiteit studeerde kon met alleen Rechten doen als men Latijn had geleerd. Studenten met een HBS-opleiding moesten aparte colleges met een afrondend tentamen Latijn volgen. Dat bestond meestal uit een stukje uit de *Bello Gallico* vertalen. Tijdens de colleges kreeg ik uitgelegd dat de kern van het in Nederland geldende burgerlijke recht uit Romeins recht bestaat. De Romeinen wisten hoe je een staatsbestel en een samenleving kunt ordenen met heldere

structuren en regels. Het is geen toeval dat in veel westerse landen, waaronder de Verenigde Staten, de gebouwen van regering, parlement en rechtspraak er nog steeds uitzien als Romeinse bouwwerken.

Rampzalig ongeluk bij de kapper

Het juridisch vernuft zoals bijvoorbeeld neergelegd in de *Gai Institutiones* en de *Codex Justinianus* is imponerend en heeft ons rechtstelsel blijvend beïnvloed. In processtukken, ingediend door oudere advocaten, kwam ik daaruit vaak Latijnse woorden en adagia tegen zoals: de actio Pauliana⁵; lites oportet finire⁶; de minimis non curat praetor⁷; nemo plus ad alterem transferre potest quam ipse habet⁸; nemo suam turpididem allegans auditor⁹; negativa non sunt probanda¹⁰, enz., enz.

Toen ik met mijn kinderen in Rome was heb ik onderaan de steile trap die leidt naar het Capitool aan hen beschreven de beroemde scène die de rechtsgeleerde Gaius daar situeert, van een kapper die in de openlucht iemand aan het scheren was en toen werd aangestoten door iemand die op die trap struikelde, met alle rampzalige gevolgen van dien voor zijn klant. Afhankelijk van de intenties van de betrokkenen en de verdere

⁵ Een rechtsmiddel tegen handelen waardoor iemands crediteuren worden benadeeld, zoals bijvoorbeeld vermogen wegsluizen kort voor het uitspreken van een faillissement.

⁶ Een rechtsprocedure dient op een gegeven moment ook op te houden.

⁷ De rechter houdt zich niet bezig met triviale kleinigheden.

⁸ Niemand kan meer aan een ander overdragen dan hij zelf heeft. (bijvoorbeeld: een huurder kan niet een door hem bewoonde woning in eigendom overdragen).

⁹ Niemand kan zich vrijpleiten door zich te beroepen op zijn eigen onfatsoen. (het type verweer: "het is wellicht niet fraai, maar zo doen wij dat nu eenmaal altijd" wordt van de hand gewezen).

¹⁰ De afwezigheid van iets, bijvoorbeeld geen schuld of betrokkenheid of een gebrek, kan vaak niet bewezen worden. Het is derhalve aan de andere partij om aan te tonen dat er wel sprake is van schuld of van een gebrek, enz.

Bijeenkomst in Caesar's huis, 16 maart 1963

feitelijke omstandigheden kan er dan - zo leerde hij - sprake zijn van een toevallig ongeluk, verwijtbaar onvoorzichtig handelen met lichte of zware schuld, bewust handelen en/of (voorwaardelijke) opzet met eventueel medeschuld en medeplichtigheid van kapper en/of derden. Het Nederlandse strafrecht werkt nog steeds op dezelfde wijze.

Romeins recht op vrije windvang

Toen Rotterdam-zuid werd gebouwd moest daarvoor een eeuwenoude molen worden onteigend. De molenaar wilde niet alleen de waarde van zijn molen vergoed krijgen doch ook het recht van windvang dat hij had op een brede onbebouwde strook grond rondom die molen. Nu die molen op basis van een in de middeleeuwen verleende vergunning was gebouwd moest worden nagegaan wat het toen geldende Romeinse rechtstelsel daarover leerde. Mijn patroon had die zaak behandeld en was in de Koninklijke Bibliotheek gedoken waar hij een in het Latijn geschreven boek had aangetroffen onder de titel *Molendina*. Het bleek dat het toepasselijke recht betreffende molens in die tijd afgeleid was van het Romeinse recht betreffende

dorsvloeren die immers ook een vrije windvang nodig hebben. De molenaar bleek derhalve gelijk te hebben. De Hoge Raad, die nog steeds op haar briefpapier het adagium voert "ubi iudicia deficiunt incipit bellum"¹¹, vernietigde het eerdere afwijkende arrest van het Hof "wegens strijdigheid met het Romeinse Recht". Wie zou tegenwoordig zo'n zaak nog kunnen behandelen?

Kleine Figuur (1e klas): Ed Wagemakers bovenste rij derde van links

Toen ik in de afgelopen kerstperiode mijn klasgenoten van Beekvliet uitnodigde voor de volgende reünie die wij als klas om het jaar hebben en die door vrijwel allen wordt bezocht, zond ik hen de hierbij in het Latijn gestelde (poging) tot een brief.

Groot voorrecht

Ik heb het altijd als een groot voorrecht beschouwd dat ik op Beekvliet kennis heb mogen maken met de Latijnse taal, waarschijnlijk op een wijze die veel verder gaat dan wat tegenwoordig op Beekvliet gebruikelijk is. Voor de gymnasiasten van na 1970 heb ik derhalve in de noten een vertaling toegevoegd. ★

¹¹ "Waar rechterlijke beslissingen te kort schieten, begint geweld", ontleend aan Hugo de Groot.

"Amici,

In primum volo cunctis vobis salutaria festa nativitatis Domini, et proficiat in anno adventuro. Et cum in haec anno convenerit iterum congregatio nostra. Gaudeo ad id et spera et vos gaudetis. Propono nos congregare in domum meam - sitam in platea quam Hinthamerstraat dicitur, in oppido Silva Ducis, et numeratam CLXXXIII -.
Conscius sum quod ibi necessitate non est, iam honoratus erim. Si tamen unus vostrorum alium locum aptiorem consideret se liber scit me indicare. Propono congregare die XXVII mensis augusti anno MMXX. Vultis notare! Si tamen dies illa non idonea sit aliquibus vostrorum alia dies electura est. Bene valete vos omnes spera. Sed cum anni fugent id incertiore advenit. Nos omnes in tempore procedemus, et cum sequentibus inherentibus. Reminiscite verba Ovidii: "Tempora mutantur, nos et mutamur in illis". Ceterum reverendissimus philosophus Augustinus dixit "Tempora sumus. Tam sumus quam sunt tempora". Et, ad Harrie van Tuill ista verba Augustini: "Fides est acceptare ea qua non vidimus, et praemium fidei est videre ea qua acceptamus". Numquam est minis sero. Cum salutem amicale, Ed Wagemakers"

Vrienden, Allereerst wens ik u allen een zalig kerstfeest en het beste in het komende nieuwe jaar. In het komende jaar zal weer een bijeenkomst plaatsvinden van onze groep. Ik verheug me daarop en naar ik hoop ook u allen. Ik bied mijn woning aan de Hinthamerstraat in 's-Hertogenbosch aan als plaats van samenkomst. Ik ben mij bewust dat een en ander niet per se noodzakelijk is, doch ik beschouw de keuze daarvoor als een voorrecht. Als een van jullie meent dat een andere locatie geschikter is voel je dan vrij mij dat te laten weten. Als datum van samenkomst stel ik voor 28 augustus 2020. Ik verzoek daarmee thans reeds rekening te houden in jullie agenda. Mocht een aantal van jullie verhinderd zijn dan kan gezocht worden naar een andere datum.

Ik hoop dat het met jullie allen goed gaat. Met het verstrijken der jaren is dat steeds minder zeker. Wij schuiven op in de tijd met alle consequenties van dien. Zie het woord van Ovidius: "Tempora mutantur, nos et mutamur in illis". Overigens zei de grootste denker van de Westerse wereld, Augustinus: "Wij zijn de tijden. Zoals wij zijn, zo zijn de tijden". Tenslotte in de richting van Harrie van Tuill het woord van Augustinus: "Geloof is aannemen wat wij niet zien, en de beloning voor geloof is zien wat wij aannemen". Het is daarvoor nog niet te laat. Met vriendelijke groet, Ed Wagemakers

Per omgaande ontving ik van Peter van Overbruggen, redactievoorzitter van dit blad, de navolgende reactie:

"Ave, bone amice, Primo, necesse dicendum sit: admirabilis es in qualitate usandum linguam latinam per occasionem nostrae congregationis in tempore futuro anno MMXX! Dumque: Laus tibi sit maxima! Nota Bene: Non sum certus scribere istam epistolam sine erroribus gravissimis! Notavi diem festivitatis in domo tuo! Postremo verba memorabilia sancti Augustini: Nemo cognoscitur nisi per amicitiam. Salve, Petrus"

"Gegroet, goede vriend, het is nodig dat dit gezegd zij: je bent bewonderenswaardig in de hoedanigheid om de latijnse taal te gebruiken bij gelegenheid van onze bijeenkomst in 2020. Lof zij U! Let wel: ik ben er niet zeker van dat ik deze brief zonder ernstige fouten schrijf. Ik heb de datum van het feest in je huis genoteerd. Tot slot de gedenkwaardige woorden van de heilige Augustinus: Je leert iemand pas kennen door vriendschap. Het ga je goed, Peter."

Roerige jaren 60 bereiken ook Beekvliet

Het Kleinseminarie Beekvliet dreigde tijdens de turbulente jaren 60 ten onder te gaan. Om het tij te keren liet de priesteropleiding annex internaat sinds 1965 externe leerlingen toe, onder wie ook meisjes. Daarmee zou in elk geval het gymnasium gered kunnen worden. Maar mét de externen haalde Beekvliet, als geïsoleerd katholiek bolwerk, ook de rumoerige buitenwereld binnen. Vele heilige huisjes moesten eraan geloven.

In 1969, het jaar dat bisdom Den Bosch besloot tot opheffing van het kleinseminarie, maakte Anja Hueber haar entree op het gymnasium. Haar relaas is vermoedelijk voor vele generatiegenoten herkenbaar.

Door Anja Hueber

"1969. Wat een jaar: Damslapers, de bezetting van het Maagdenhuis, John en Yoko een week in een Hilton-hotelbed voor wereldvrede, het legendarische Woodstock hippiefestival, Dolle Mina's, protestmarsen tegen oorlogen en kerncentrales, de eerste mens op de maan. Het was het jaar dat ik mijn middelbare schooltijd op Beekvliet begon. Wat, op kleinere schaal, in mijn sociale milieu ook een vorm van protest was, namelijk een breuk met de gewoonte dat meisjes naar de huishoudschool gingen.

Twee verschillende werelden

De roerige tijden lieten ook Beekvliet niet ongemoeid. Aan de ene kant werden leerlingen op Beekvliet als kleinseminarie eind jaren zestig nog opgeleid tot priester en leefden jongens intern samen met de paters en priesters.

Aan de andere kant kwam de buitenwereld binnen doordat ook externe leerlingen, onder wie ook meisjes, werden aangenomen om de 'gewone' gymnasiumopleiding te volgen. Twee verschillende werelden die naast en met elkaar moesten leven.

Zo kwam het dat je aan de ene kant nog

bijna dagelijks een priester zijn rondjes op de grote cour zag doen, zijn brevier biddend, verdiept in zijn geestelijke lectuur. Met weinig oog voor de aardse dingen, waar wij, als jonge tieners druk mee waren. We werden geacht om, voordat de lessen begonnen, op zowat elke heiligendag eerst in de kapel de mis te volgen. En wat was ik in het begin overrompeld door de gevestigde, hiërarchische orde, waar niet aan te tornen leek.

Aan de andere kant werden er feesten georganiseerd, was er een schoolkrant,

1975,
klas 5 alfa.
Anja voorste
rij, vierde van
links

een cabaretgroep, een schoolband. En vonden jonge leraren met vernieuwende opvattingen van buitenaf er geleidelijk hun plek.

Wervelwind aan nieuwigheden

Als jong en bevlogen meisje (ik was er trots op meegelopen te hebben in de grote mars tegen de Vietnamoorlog in Amsterdam) had ik niet veel op met de oudere garde die hun boekenwijsheid trachtte over te brengen in stoffige, hoogdravende taal. Die nog dachten vanuit oude en niet meer goed functionerende hiërarchische structuren. Maar wat moeten deze mannen het lastig gehad hebben met die wervelwind aan nieuwigheden die hun wereld binnenkwam. Die hun gevestigde orde en structuur aan de lopende band ondermijnde en uitdaagde. Ook vanuit de eigen gelederen! Het bleef niet onbesproken als er (weer) een priesterdocent was uitgetreden.

Mijn tijd op Beekvliet was er een van dingen (alles) ter discussie stellen. En door bij alles vraagtekens te plaatsen, moesten we ook onze eigen, nieuwe

antwoorden vinden. Antwoorden op hoe te leven, te werken, te beminnen, te creëren.

Zoals er op Beekvliet twee werelden met elkaar hun weg moesten vinden, zo moest ik voor mezelf ook twee werelden zien te verbinden: die van thuis en die van school. Die werelden lagen zover uit elkaar. Ik kan me niet herinneren dat mijn ouders ooit op school zijn geweest, dat vonden ze veel te eng. Er werd enorm opgekeken tegen mensen met een opleiding. Daar voelden ze zich niet op hun gemak. (alhoewel mijn ouders allebei echt heel slim waren, maar dat is een ander verhaal).

Prachtig moment

Mijn eerste grote les kreeg ik al in m'n eerste schooljaar toen ik met knikkende knieën het lokaal van meneer (Harrie, docent Nederlands) Kapteijns instapte om hem om raad te vragen. Ik dacht namelijk dat, om het te kunnen redden op school, ik toch vooral heel beschaafd Nederlands moest kunnen praten. Iets wat ik totaal niet kon. Het was mijn eerste 'probleem' dat ik wilde 'aanpakken'.

Ik kwam niet goed uit mijn woorden, uit onzekerheid het niet goed uit te leggen. Maar meneer Kapteijns had het snel begrepen, keek me glimlachend en met een vaderlijke blik aan, en sprak de wijze woorden: “Je hoeft niks te veranderen, meisje. Lees maar gewoon alle boeken die ik je op een lijstje zal meegeven en dan komt ‘t allemaal goed. Je hoeft helemaal niet anders te zijn of te worden”.

En toen werd het stil, hij zei verder niets. In stilte keken we uit het raam. Een prachtig moment. Dat raam keek uit over het Duitse bosje rondom de vijver waar verliefde stelletjes elkaar vaak hun eerste kus gaven. Voor mij leek het alsof de zonging schijnen en ik zag mezelf daar ook wandelen, verliefd en zelfbewust. En wat heb ik daarna nog veel gelezen! Maar mijn eerste kus, bleek later, was op het pad (Kastanjelaan??) rondom de sportvelden, nog helemaal niet op m'n gemak met mezelf en al helemaal niet toen bleek dat er bij het zoenen ook tongen aan te pas kwamen... Ik wist van niks, groen als gras, en ben na die eerste keer nog nooit zo snel naar huis gefietst om mijn mond te spoelen.

Existentiële vragen en twijfels

Het bleek dat ik niet altijd een braaf meisje was. Vaak moest ik nablijven om Latijnse vertalingen te maken, of om strafregels te schrijven. In die tijd werd je dan voor een paar uur in het hoofdgebouw opgesloten in een van de kamertjes. Als je geluk had, kon je uit het raam klimmen en een tijdje buiten verblijven. Of, als de oude statige kasten geopend waren, dan kon je op je gemak door allerlei ‘oude’ informatie snuffelen. Op een dag had ik minder geluk en werd ik, wegens een zoveelste strafwerkses-

sie, in een klaslokaal gezet waar ik niet zomaar uit kon en waar niets te beleven viel. In plaats van het opgedragen strafwerk ben ik op het schoolbord gaan schrijven. Ik heb het hele bord volgeschreven met alle levensvragen die ik op dat moment had. Een groot ‘waarom, waartoe?’

Halverwege de straftijd kwam meneer (conrector, red.) van Rijnsoever eens kijken hoe het me verging. Hij wierp een korte blik op het bord en ik verwachtte dat hij me opnieuw straf zou geven. In plaats daarvan ging hij zitten en vroeg hij of ik het met hem over al die vragen wilde hebben. De rest van onze tijd hebben we samen naar antwoorden gezocht op existentiële twijfels, onbehagen en verlangen. Dat mocht er dus zijn. Sterker nog: ik werd uitgedaagd na te denken, te verwoorden, te delen.

Bètavakken overleefd dankzij Van Weert

Ik ben een echte alfa, en heb, dat weet ik vrijwel zeker, de bètavakken overleefd dankzij natuurkundeleraar Frans van Weert. Hij streek een aantal keren over zijn hart en rondde mijn cijfers voor het vak naar boven af. Toen ik overging naar de 4de klas, waarna ik voortaan mijn ‘eigen’ vakkenpakket kon kiezen en nooit meer hoefde te zwoegen op vakken als natuur- of scheikunde, kwam ik hem tegen op de gang en keek hem vol ongeloof aan. Ik wilde hem vragen hoe het mogelijk was dat ik een voldoende had gehaald, maar hij bracht z'n vinger naar zijn lippen, lachte en knipoogde. En liep door. Hij koos ervoor me een kans te geven. En ik ben hem nog altijd dankbaar.

Wat later, het zal in de 4de klas geweest

zijn, ging het niet zo goed met me; ik had het lastig thuis, sliep slecht en viel soms in de klas in slaap. Mevrouw Pollman, lerares Duits, vroeg me wat er was en ik barstte in huilen uit. Ze heeft me een paar dagen mee naar haar eigen huis genomen. Wat ik me vooral herinnerde is dat ze een fijn

bed voor me had gemaakt, dat ik veel sliep en dat we gesprekken voerden bij veel kopjes thee. En dat is wat ik van haar leerde, dat ik het niet allemaal alleen hoefde te doen.

Eigen verantwoordelijkheid

Met name in mijn laatste jaar spijbelde ik vaak. Vond dat ik zelf wel kon bepalen welke lessen ik nodig had. Ik was avontuurlijk, onrustig, met een grote drang om zelf te ontdekken en tegen dingen in te gaan. Anderzijds had ik ook een destructief kantje. Ik zat met regelmaat te lang en te vaak in de kroeg, waar ik veel lol maakte, maar ook weleens dingen deed die achteraf gezien misschien niet goed of veilig voor me waren.

In die tijd was Beekvliet nog een schooltje met 250 leerlingen en bijna iedereen wist waar je woonde. Op een

maandagochtend stuurde rector Wintjes een klasgenoot naar mijn huis om me uit bed te halen. Een serieus gesprek volgde, natuurlijk. Wintjes zei die dag tegen mij: “Als ik maar weet dat je veilig bent; dat ik me geen zorgen moet maken dat je bijvoorbeeld in je eentje liftend onderweg bent naar Timboektoe of welk ver oord ook. Als je keurig afbelt, dan vertrouw ik je”. Het was een goed gesprek, wat uiteindelijk leidde tot een overeenkomst. Zolang mijn punten voldoende waren, en ik bij het afmelden van de lessen liet weten dat ik oké was, was het mijn eigen verantwoordelijkheid.

Zoektocht naar betekenis en diepgang

Dit zijn misschien uitzonderlijke verhalen en geen standaard situaties, dat realiseer ik me wel. Veel vrienden van vroeger hebben Beekvliet anders ervaren, kwamen uit een heel andere gezinssituatie en sociale context. Wat ik ermee wil zeggen is dat ik op Beekvliet vooral geleerd heb, en uitgedaagd werd, om zelf na te denken en verantwoordelijkheid te nemen. Ik stelde vragen, maar kreeg ze ook terug. En dat had veel te maken met de tijd waarin we toen leefden. Het draaide zeker niet alleen om het behalen van hoge cijfers of straks een goede baan scoren. Het ging ook om het ontdekken van wie we waren in een veranderende tijd, waarin weinig nog ‘heilig’ was. Een tijd waarin ook jonge vrouwen zich meer en meer uitspraken en hun eigen weg vonden, met vallen en opstaan (nou ja, ik toch). Vergeet niet dat vrouwen tot 1956 wettelijk nog als handelingsonbekwaam werden beschouwd; het kost tijd om je daaraan te ontworstelen. Daarnaast was de school nog klein, iedereen kende elkaar. De leraren kwamen bij je thuis voor een gesprek,

als dat nodig was. En natuurlijk heeft het ook te maken met wie ik zelf ben: iemand die zoekt naar betekenis, diepgang, de kern van de dingen.

Basisvertrouwen

Ik zie hoe die jaren op Beekvliet me een soort basisvertrouwen in mezelf hebben gegeven.

Een basisvertrouwen waarmee ik mijn wereldreizen, vaak alleen, durfde te maken en m'n leven in andere landen en culturen durfde aan te gaan. Ik heb gewoond en gewerkt in Japan, in Australië, in Italië en Frankrijk. Dat basisvertrouwen heeft me ook geholpen om te gaan en te staan voor wat ik belangrijk vind in het leven, middels het in het leven roepen en uitbouwen van mijn bedrijf Quinx. Ruim 25 jaar geleden was het nog niet zo gewoon om met organisaties en hun werknemers te werken rond wat hun maatschappelijke, misschien zelfs spirituele missie is, naast het maken van winst en het hebben van een inkomen. De vroegere vragen die ik stelde op Beekvliet, naar wat nu werkelijk betekenis geeft in het leven, vind ik elke dag terug in mijn werk en ik help mensen en organisaties hun eigen antwoord hierop te vinden. Daarnaast heb ik, wat dicht bij huis, gewoon in Gestel, stichting Levenswijs in het leven geroepen. Samen met vele vrijwilligers geven we aandacht aan de levensverhalen van de ouderen in onze gemeenschap, naar waar het in de kern over heeft gegaan in hun leven, en nodigen jongeren uit er creatieve, artistieke expressie aan te geven, door het maken van liederen, theater en kunstwerken.

Altijd samen op Beekvliet: Anja, Heleen van Luyn (l) en Laurence van Haren (r)

Onrust verdwenen

In het verlengde hiervan kan ik zien hoe al mijn ervaringen me geïnspireerd hebben om de afgelopen paar jaar te durven reizen naar de vluchtelingenkampen aan onze Europese grens. En waar ik probeer, in de meest onmenselijke situaties, verbinding en een beetje menselijkheid te brengen, al is het maar voor een kort moment.

En nu, meer dan vijftig jaar later, is de onrust verdwenen, de drang om overal tegenin te gaan ook. De hele wereld willen veranderen hoeft ook niet meer zo nodig; nou ja, toch nog een klein beetje. Vragen heb ik nog steeds. Maar ik koester ze.

Zoals Rilke schreef:

'Men moet geduld hebben tegen onopgeloste zaken in ons hart en proberen de vragen zelf te koesteren als gesloten kamers en als boeken, die in zeer vreemde taal geschreven zijn.

Het komt er op aan, alles te leven Als je de vragen leeft leef je misschien, langzaam maar zeker zonder het te merken op een goede dag, het antwoord'

Anja Hueber, examenjaar 1976

I Personalia

GEBOREN

Op 10 oktober is Sepp geboren, zoon van Carolien Heijmans en Harm Selten. Carolien is als docent Nederlands werkzaam op Beekvliet.

Op 9 februari is Fien geboren, dochter van Emmie Willems en Dirk Kaal. Emmie is op Beekvliet werkzaam als docent wiskunde en zorgcoördinator.

OVERLEDEN

Op 21 februari overleed op 90-jarige leeftijd ds. Annelize Hoff-Visscher. Annelize was remonstrants predikante en ze werkte daarnaast van 1980 tot 1992 als docent godsdienst en maatschappijleer op Beekvliet.

Op donderdag 19 maart 2020 overleed Henk de Croon (* Oirschot 1944). Henk studeerde na Beekvliet (1957 - 1963) aan het Grootseminarie Haaren, de Theologische Faculteit en het Conservatorium te Tilburg. Zijn leven was een en al muziek. Zie IM pag. 32

Op 25 maart 2020 overleed op 78-jarige leeftijd Ad Liebregts, oud-leerling van Beekvliet (1952-1958). Ad was tijdens zijn werkzame leven docent aardrijkskunde aan het Elde College in zijn woonplaats Schijndel. Zijn laatste boodschap: "Ik heb een heel fijn leven gehad." Zie IM pag. 32

GEPROMOVEERD

Op 21 januari is Louisa van Dijk (2006) aan het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam gepromoveerd op een proefschrift getiteld 'Chronic Mesenteric Ischemia in the Picture - new diagnostic techniques and treatment modalities'.

Op 3 maart promoveerde Koen van Vught (2009) aan de faculteit rechtsgeleerdheid van de Radboud Universiteit Nijmegen. De titel van zijn proefschrift is 'Het besluit van de rechtspersoon'.

BENOEMINGEN

Camiel Boon (1998) is per 1 augustus 2019 benoemd tot hoogleraar Oogheelkunde (leeropdracht: ziekten van de retina) aan de Universiteit Leiden.

Heeft u zelf iets te melden voor deze rubriek? Laat het ons weten op reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl.

Aan alle oud-Beekvlieters die afstuderen: laat het gerust weten aan de redactie van Tempora Nostra (reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl) of aan het decanaat van Gymnasium Beekvliet (decaan@gymnasiumbeekvliet.nl). Oud-Beekvlieters die (gaan) promoveren worden zelfs van harte uitgenodigd een exemplaar van hun proefschrift naar Beekvliet te sturen - indien mogelijk bezoekt dan een vertegenwoordiger van de school de promotieplechtigheid. We blijven graag op de hoogte!

Colofon

Tempora Nostra is het blad van de reünistenvereniging Beekvliet, Nunc Meminisse luvat. Het verschijnt drie keer per jaar en wordt verspreid onder de leden van de vereniging, en op Beekvliet.

Redactieadres

Kopij, berichten, adreswijzigingen en informatie voor de rubriek Personalialia sturen naar:

reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl

Bijdragen kunt U per e-mail sturen naar het redactieadres.

De redactie beslist over plaatsing van bijdragen en ze behoudt zich het recht voor om stukken te redigeren en in te korten.

Het volgende nummer van Tempora Nostra verschijnt in september 2020. De kopij daarvoor dient **vóór 1 juli 2020** binnen te zijn.

De redactie bestaat uit: Jan Lurinks (1952), Kees Quinten (1967), Peter van Overbruggen (1967) (redactievoorzitter), Cees ter Stege (1980) (eindredactie), Mirjan Boot - de Werd (1988), Patrick van Aarle (1993), Femke Hellings (1997) (Column), Bram van Hulst (2014).

Vormgeving: Marc Heymans.

Druk: Drukkerij Rooijmans, Nuenen.

Oplage: 750.

Tempora Nostra digitaal

Voor leden van de reünistenvereniging is het mogelijk om de teksten van iedere uitgave digitaal toegestuurd te krijgen. Belangstellenden kunnen zich melden op het e-mailadres van de redactie, zoals dat vermeld staat in het colofon. Bij de aanmelding graag naam en (e-mail)adres vermelden.

Het lidmaatschap van NMI kost 15 euro per jaar.

Informatie over Beekvliet en reünistenvereniging: www.gymnasiumbeekvliet.nl

Ledenadministrateur van NMI: Patrick van Aarle, bereikbaar via reunisten@gymnasiumbeekvliet.nl

Doorlopende machtiging voor lidmaatschap NMI

SCPA

Naam incassant : Reünistenvereniging Nunc Meminisse luvat (NMI)
 Adres incassant : Gymnasium Beekvliet, Beekvlietstraat 4
 Postcode incassant : 5271 SM Woonplaats incassant : SINT-MICHIELSGESTEL
 Land incassant* : Nederland Incassant-ID : NL14ZZZ402190290000
 Kenmerk machtiging :

Door ondertekening van dit formulier wordt u lid van en geeft u toestemming aan Reünistenvereniging Nunc Meminisse luvat (NMI) om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens de jaarlijkse contributie van NMI en uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van Reünistenvereniging NMI. Als u het niet eens bent met deze afschrijving, kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen acht weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Naam : .....
 Adres : .....
 Postcode : ..... Woonplaats : ..... Land* : .....
 Telefoon : ..... E-mailadres : .....
 Examenjaar : ..... Studierichting : ..... Beroep : .....
 Rekeningnummer [IBAN] : ..... Bank Identificatie [BIC]** : .....
 Plaats en datum : ..... Handtekening : .....

* Hoef niet alleen ingevuld te worden als het land niet Nederland is.

** Geen verplicht veld bij een Nederlands rekeningnummer.

Opsturen naar: Reünistenvereniging NMI
 Postbus 31, 5270 AA SINT-MICHIELSGESTEL

